

EURÓPAI BIZOTTSÁG

Európai Bizottság Kis- és Középvállalkozás-ügyi Végrehajtó Ügynöksége /
Környezetvédelmi Főigazgatóság B3 egység LIFE és CIP ökoinnováció

EURÓPAI BIZOTTSÁG KÖRNYEZETVÉDELMI FŐIGAZGATÓSÁG

Dir D – Természeti tőke/Dir A Nemzetközi és az éghajlat-politikai szempontok érvényesítése

ENV – D4 LIFE program

- A Különös feltételekben szereplő lábjegyzetek – az 1., 6., 7., 8., 9., 10., 11., 12., 13., és 14., lábjegyzetek kivételével – kizárólag belső utasításokat tartalmaznak, ezért elolvasást követően, a szerződések kiküldése előtt törölendők. Az Általános feltételekben szereplő lábjegyzetek jogi aktusokra hivatkoznak, és nem módosíthatók.
- A [kapcsos zárójelben] feltüntetett nem alkalmazott opciók törölendők.
- A *kék színű, dőlt betűs szövegben* szereplő opciók törölendők.
- A [kapcsos zárójelben szereplő, szürkével kiemelt] mezők törölendők és/vagy megfelelő adatokkal helyettesítendők (abban az esetben is, ha az előző pontban említett opció részét képezik).

TÁMOGATÁSI SZERZŐDÉS INTEGRÁLT PROJEKTEKHEZ¹

SZERZŐDÉS SZÁMA — [LIFEXX XXX/XX/XXXXXX – RÖVIDÍTÉS]

Jelen Szerződés („Szerződés”) létrejött egyrészről:

Az Európai Unió („az Unió”), amelyet az Európai Bizottság/Kkv-ügyi Végrehajtó Ügynökség (a továbbiakban: „a Bizottság/Ügynökség”) képvisel [és az Európai Bizottság általi felhatalmazással alapján jár el], és amelynek a jelen Szerződés aláírásának céljából eljáró képviselője: Jean-Claude MERCIOL/ Angelo SALSI, egységvezető,

és

másrészről

1. „a koordináló kedvezményezett”

teljes hivatalos név][RÖVIDÍTÉS]

[teljes hivatalos cím]²

[hivatalos nyilvántartási szám]³

¹ Az Európai Parlament és a Tanács 1293/2013/EU rendelete (2013. december 11.) a környezetvédelmi és éghajlat-politikai program (LIFE) létrehozásáról és a 614/2007/EK rendelet hatályon kívül helyezéséről (HL L 347., 2013.12.20., 185. o.) (a továbbiakban: „LIFE rendelet”) és a Bizottság végrehajtási határozata (2014. március 19.) a LIFE program 2014–2017. évi többéves munkaprogramjának elfogadásáról, (HL L 116., 2014.04.17., 1. o.) című dokumentumok keretében

² A „Jogi személy” adatlapnak megfelelően törölendő vagy kitöltendő.

³ A „Jogi személy” adatlapnak megfelelően törölendő vagy kitöltendő.

[teljes hivatalos cím]

[EU adószám],

amelynek a jelen Szerződés aláírásának céljából eljáró képviselője: [beosztás, utónév, családnév]

és a következő társult kedvezményezettek:

2. [teljes hivatalos név — bejegyezve: [ország]]

3. [teljes hivatalos név — bejegyezve: [ország]]

[ugyanígy minden további társult kedvezményezett esetében]

amelyet a koordináló kedvezményezett jogszerűen, a II. számú mellékletben található A4. adatlap[ok] szerinti meghatalmazás[ok] útján képvisel között.

Eltérő rendelkezés hiányában a „kedvezményezettre” és a „kedvezményezettek” tett hivatkozás a koordináló kedvezményezettre is vonatkozik.

A fent említett érintett felek

MEGÁLLAPODTAK

a Különös feltételekről („Különös feltételek”) és a következő mellékletekről:

I. számú melléklet	Általános feltételek (a továbbiakban: „Általános feltételek”)
II. számú melléklet	A projekt leírása
III. számú melléklet	A projekt becsült költségvetése: R1., R2. adatlapok és valamennyi F. adatlap a II. számú mellékletben
IV. számú melléklet	A többi kedvezményezett által a koordináló kedvezményezett részére kiállított meghatalmazás[ok], a II. számú mellékletben található A4. adatlap[ok]
V. számú melléklet	Szakmai beszámoló mintája A szakmai beszámoló vonatkozó mintái a következő honlapon érhetők el: http://ec.europa.eu/environment/life/toolkit/pmtools/index.htm
VI. számú	Pénzügyi beszámoló mintája: A pénzügyi beszámoló vonatkozó mintái a következő honlapon érhetők el:

melléklet	http://ec.europa.eu/environment/life/toolkit/pmtools/index.htm
VII. számú melléklet	Hatáskörminta a pénzügyi beszámoló igazolásának kiállításához, <i>amely a következő honlapon érhető el:</i> http://ec.europa.eu/environment/life/toolkit/pmtools/index.htm
VIII. számú melléklet	Hatáskörminta a költségelszámolási gyakorlatok megfelelőségére vonatkozó igazoláshoz nem alkalmazható nem alkalmazható
IX. számú melléklet	Hatáskörminta a működési igazoló jelentéshez: nem alkalmazható
X. számú melléklet	Pénzügyi és adminisztratív útmutató http://ec.europa.eu/environment/life/toolkit/pmtools/index.htm
XI. számú melléklet	Útmutató pályázók részére http://ec.europa.eu/environment/life/toolkit/pmtools/index.htm amely a jelen Szerződés elválaszthatatlan részét képezi.

A jelen Szerződés Különös feltételekben foglalt rendelkezései elsőbbséget élveznek a mellékletekkel szemben. Az I. számú melléklet („Általános feltételek”) dokumentum rendelkezései elsőbbséget élveznek a többi mellékletben foglaltakkal szemben.

KÜLÖNÖS FELTÉTELEK

Tartalomjegyzék

KÜLÖNÖS FELTÉTELEK	4
I.1. CIKK – A SZERZŐDÉS TÁRGYA	8
I.2. CIKK – A SZERZŐDÉS HATÁLYBALÉPÉSE ÉS MEGVALÓSÍTÁS IDŐSZAKA.....	8
I.3 CIKK – A TÁMOGATÁS MAXIMÁLIS ÖSSZEGE ÉS FORMÁJA.....	8
I. 4. CIKK — JELENTÉSTÉTEL – KIFIZETÉSI KÉRELMEK ÉS AZ ALÁTÁMASZTÓ DOKUMENTUMOK — KIFIZETÉSEK ÉS A KIFIZETÉSEK LEBONYOLÍTÁSA.....	9
I.4.1 Jelentéstétel és jelentéstételi időszakok	9
I.4.2 További előfinanszírozási kifizetési kérelmek és az alátámasztó dokumentumok	9
I.4.3 Időközi kifizetési kérelmek és az alátámasztó dokumentumok	9
I.4.4 Egyenlegkifizetési kérelem és alátámasztó dokumentumok.....	10
I.4.5 Információ a felmerült kumulatív költségekről.....	12
I.4.6 A kifizetési kérelmek és pénzügyi beszámolók pénzneme és ezek euróra váltása	12
I.4.7 A kifizetési kérelmek, technikai jelentések és pénzügyi beszámolók nyelve	12
I.4.8 Végrehajtandó kifizetések	12
I.4.9 Előfinanszírozás kifizetése	13
I.4.10 Időközi kifizetések	13
I.4.11 Egyenlegkifizetés	14
I.4.12 Értesítés esedékes összegekről.....	15
I.4.13 Késedelmi kamat	15
I.4.14 A kifizetések pénzneme	16
I.4.15 Kifizetés kelte	16
I.4.16 A kifizetések átutalásainak költségei	16
I.4.17 Kifizetések a koordináló kedvezményezett részére	16
I.5. CIKK – A KIFIZETÉSEKHEZ SZÜKSÉGES BANKSZÁMLA ADATAI.....	16
I.6. CIKK – AZ ADATOK ELLENŐRZÉSÉVEL MEGBÍZOTT SZERV ÉS A FELEK ELÉRHETŐSÉGEI	16
I.6.1 Az adatok ellenőrzésével megbízott szerv	17
I.6.2 Az Ügynökség/Bizottság elérhetőségei.....	17
I.6.3 A kedvezményezettek elérhetőségei	17
I.6.4 A kedvezményezettek elérhetőségei az egyenlegkifizetés után.....	18
I.7 – A KEDVEZMÉNYEZETTEK KAPCSOLT VÁLLALKOZÁSAI	18
I.8 - NEMZETKÖZI SZERVEZETEK (NSZ) MINT KEDVEZMÉNYEZETTEK.....	18
I.8.1 Irányadó jog.....	18
I.8.2 Jogviták rendezése – Választottbíróság.....	19
I.8.3 Pénzügyi beszámolók igazolása	20
I.8.4 Ellenőrzések és auditok.....	20
I.8.5 Kiváltságok és mentességek	20

I.9	— ELLENŐRZÉSEK ÉS AUDITOK	20
I.10	— JOGVITÁK RENDEZÉSE NEM UNIÓS KEDVEZMÉNYEZETTEL	21
I.11	— KÜLÖNÖS RENDELKEZÉSEK A VISSZAKÖVETELÉSRE VONATKOZÓ PÉNZÜGYI FELLELŐSSÉGRŐL.....	21
I.12	— A BELSŐ EGYÜTTMŰKÖDÉSI MEGÁLLAPODÁS MEGKÖTÉSÉRE VONATKOZÓ KÖTELEZETTSÉG	21
I.13	— A TARTÓS CIKKEK KÖLTSÉGEINEK ELSZÁMOLHATÓSÁGA	22
I.	MELLÉKLET — ÁLTALÁNOS FELTÉTELEK	23
A.	RÉSZ – JOGI ÉS ADMINISZTRATÍV RENDELKEZÉSEK	24
II.1.	CIKK — MEGHATÁROZÁSOK.....	24
II.2.	CIKK – A KEDVEZMÉNYEZETTEK ÁLTALÁNOS KÖTELEZETTSÉGEI ÉS SZEREPEI	25
II.2.1	A kedvezményezettek általános kötelezettségei és szerepei.....	25
II.2.2	Az egyes kedvezményezettek általános kötelezettségei és szerepei ..	26
II.2.3	A koordináló kedvezményezett általános kötelezettségei és szerepei 26	
II.2.4	A külső monitoringcsoport szerepe.....	27
II.3.	CIKK – KOMMUNIKÁCIÓ A FELEK KÖZÖTT	28
II.3.1	A kommunikáció formája és eszközei.....	28
II.3.2	A kommunikáció időpontja	28
II.4.	CIKK – KÁRTÉRÍTÉSI FELELŐSSÉG	28
II.5.	CIKK – ÖSSZEFÉRHETETLENSÉG	29
II.6.	CIKK – TITOKTARTÁS	29
II.7.	CIKK – SZEMÉLYES ADATOK KEZELÉSE	29
II.8.	CIKK – AZ UNIÓS TÁMOGATÁS LÁTHATÓSÁGA.....	30
II.8.1	Információ az uniós támogatásról, valamint a LIFE program és a Natura 2000 logók használatáról	31
II.8.2	Az Ügynökség/Bizottság felelősségét kizáró nyilatkozatok	32
II.9.	CIKK – MÁR FENNÁLLÓ JOGOK, TULAJDONVISZONYOK ÉS AZ EREDMÉNYEK FELHASZNÁLÁSA (IDEÉRTVE AZ IPARI MINTAOLTALOMHOZ ÉS SZELLEMI TULAJDONHOZ FÜZŐDŐ JOGOKAT) 32	
II.9.1	Az eredmények kedvezményezettek általi tulajdonlása.....	32
II.9.2	Már fennálló jogok	32
II.9.3	Az Unió joga az eredmények és a korábban fennálló jogok használatára 32	
II.10.	CIKK – A PROJEKT MEGVALÓSÍTÁSÁHOZ SZÜKSÉGES SZERZŐDÉSEK ODAÍTÉLÉSE	34
II.11.	CIKK – A PROJEKT RÉSZÉT KÉPEZŐ FELADATOK ALVÁLLALKOZÁSBA ADÁSA	35
II.12.	CIKK – HARMADIK FELEK PÉNZÜGYI TÁMOGATÁSA	35
II.13.	CIKK – SZERZŐDÉSMÓDOSÍTÁS.....	36
II.14.	CIKK – KÖVETELÉSEK ENGEDMÉNYEZÉSE HARMADIK FELEKRE	37
II.15.	CIKK – <i>VIS MAIOR</i>	37
II.16.	CIKK – A PROJEKT MEGVALÓSÍTÁSÁNAK FELFÜGGESZTÉSE.....	37
II.16.1	A projekt megvalósításának kedvezményezettek általi felfüggesztése 37	
II.16.2	A projekt megvalósításának Ügynökség/Bizottság általi	

felfüggesztése 38

II.16.3 A felfüggesztés joghatásai.....	39
II.17. CIKK – A SZERZŐDÉS MEGSZÜNTETÉSE	40
II.17.1 A Szerződés koordináló kedvezményezett általi megszüntetése	40
II.17.2 Egy vagy több kedvezményezett részvételének megszüntetése a koordináló kedvezményezett által.....	40
II.17.3 Egy vagy több kedvezményezett kizárása vagy a Szerződés megszüntetése az Ügynökség/Bizottság által.....	41
II.18. CIKK – IRÁNYADÓ JOG, A JOGVITÁK RENDEZÉSE ÉS A VÉGREHAJTHATÓ DÖNTÉSEK	45
B. RÉSZ – PÉNZÜGYI RENDELKEZÉSEK	46
II.19. CIKK — ELSZÁMOLHATÓ KÖLTSÉGEK	46
II.19.1 A felmerült költségek elszámolhatóságának feltételei.....	46
II.19.2 Elszámolható közvetlenül felmerült költségek.....	46
II.19.3 Elszámolható közvetett költségek	50
II.19.4 Nem elszámolható költségek.....	50
II.20. CIKK — A BEJELENTETT ÖSSZEGET AZONOSÍTHATÓSÁGA ÉS ELLENŐRIZHETŐSÉGE	51
II.20.1 Költségek és hozzájárulások bejelentése	51
II.20.2 A bejelentett költségeket és hozzájárulásokat alátámasztó nyilvántartások és egyéb dokumentumok	52
II.20.3 A költségelszámolási gyakorlat megfelelőségének meghatározására vonatkozó feltételek	52
II.21. CIKK – A KEDVEZMÉNYEZETTEK KAPCSOLT VÁLLALKOZÁSAI KÖLTSÉGEINEK ELSZÁMOLHATÓSÁGA	52
II.22. CIKK – KÖLTSÉGÁTCSOPORTOSÍTÁSOK.....	53
II.23. CIKK — A JELENTÉSTÉTELI KÖTELEZETTSÉGEK MEGSZEGÉSE	53
II.24. cikk — A KIFIZETÉSEK ÉS A KIFIZETÉSI HATÁRIDŐ FELFÜGGESZTÉSE	53
II.24.1 A kifizetések felfüggesztése	53
II.24.1.2 Felfüggesztési eljárás.....	54
II.24.1.3 A felfüggesztés joghatásai	54
II.24.1.4 A kifizetések folytatása	55
II.24.2 A kifizetési határidő felfüggesztése	55
II.25. CIKK – A TÁMOGATÁS VÉGLEGES ÖSSZEGÉNEK KISZÁMÍTÁSA	56
II.25.1 1. lépés — A visszatérítési ráta alkalmazása az elszámolható költségekre, majd az egység-hozzájárulás, az átalányösszegű és az egyösszegű hozzájárulás hozzáadása.....	56
II.25.3 3. lépés — Csökkentés a nonprofit szabály alapján	57
II.25.4 4. lépés — Csökkentés a nem megfelelő megvalósítás vagy más kötelezettségszegés következtében	57
II.26. CIKK – VISSZAKÖVETELÉS	58
II.26.1 Visszakövetelés az egyenlegkifizetés időpontjában	58
II.26.2 Egyenlegkifizetés utáni visszakövetelés	58
II.26.3 Visszakövetelési eljárás	59
II.26.4 Késedelmi kamat	60
II.26.5 Bankköltségek	60
II.27. CIKK – ELLENŐRZÉSEK, AUDITOK ÉS ÉRTÉKELEZÉSEK	60
II.27.1 Technikai és pénzügyi ellenőrzések, auditok, időközi és végleges	

értékelések	60
II.27.2	A dokumentumok megőrzésére vonatkozó kötelezettség 61
II.27.3	Tájékoztatási kötelezettség 61
II.27.4	Helyszíni ellenőrző látogatások 61
II.27.5	Kontradiktórius auditeljárás..... 62
II.27.6	Az audit megállapításainak következményei 62
II.27.7	A rendszerszintű vagy visszatérő hibák, szabálytalanságok, csalások vagy kötelezettségszegések korrekciója 62
II.27.8	Az OLAF ellenőrzései és vizsgálatai 65
II.27.9	Az Európai Számvevőszék ellenőrzései és auditjai..... 65

I.1. CIKK – A SZERZŐDÉS TÁRGYA

Az Ügynökség/Bizottság támogatás odaítéléséről határozott a Különös feltételekben, az Általános feltételekben és a Szerződés további mellékleteiben meghatározott feltételek szerint, a II. számú mellékletben leírt, **[írja be a projekt címét félkövér betűkkel]** című projekt megvalósításához.

A Szerződés aláírásával a kedvezményezettek saját felelősségükben eljárva nyilatkoznak a támogatás elfogadásáról és vállalják a projekt megvalósítását.

I.2. CIKK – A SZERZŐDÉS HATÁLYBALÉPÉSE ÉS MEGVALÓSÍTÁS IDŐSZAKA

I.2.1 A jelen Szerződés hatálybalépésének időpontja az utolsó szerződő fél általi aláírás napja.

I.2.2 A projekt időtartama: **[írja be a dátumot félkövér betűkkel]**-tól („kezdő dátum”) **[írja be a dátumot félkövér betűkkel]**-ig („záró dátum”)

I.3 CIKK – A TÁMOGATÁS MAXIMÁLIS ÖSSZEGE ÉS FORMÁJA

I.3.1 A támogatás maximális összege **[írja be az összeget]** euró.

I.3.2 A támogatás az alábbi **formák** valamelyikében kerül kifizetésre:

(a) a projekt elszámolható költsége [...]%-ának visszatérítése („elszámolható költségek visszatérítése”), mely költségek becsült összege [...] euró, valamint amelyek:

(i) ténylegesen, valamennyi kedvezményezettnél és kapcsolt vállalkozásnál felmerültek („tényleges költségek visszatérítése”), az alábbi költségkategóriák egyikében: személyi költségek; utazási és ellátási költségek; alvállalkozói szolgáltatások költségei (más néven „külső segítségnyújtási költségek”); tartós cikk beszerzésének költségei: infrastrukturális költségek és berendezések költségei (értékcsökkenési költségek), prototípusok költségei, földvásárlás/tartós földbérlet/földhasználati jog egy összegben történő megváltása során felmerült költségek; fogyóeszközök költsége; egyéb költségek.

(ii) *egységköltségek visszatérítése: nem alkalmazható*

(iii) *egyösszegű költségek visszatérítése: nem alkalmazható*

(iv) átalányösszeg alapján bejelentett: a III. számú mellékletben meghatározott általános költségek, az elszámolható közvetlen költségek (kivéve a földvásárlás/tartós földbérlet/földhasználati jog egy összegben történő megváltása során felmerült költségeket) rögzített százalékos arányának formájában („átalányösszegű költségek visszatérítése”), az egyes kedvezményezettekre és kapcsolt vállalkozásokra lebontva;

(v) *A kedvezményezett szokásos költségelszámolási gyakorlata alapján elszámolt költségek visszatérítése: nem alkalmazható*

(b) *egység-hozzájárulás: nem alkalmazható*

- (c) *egyösszegű hozzájárulás: nem alkalmazható*
- (d) *átalányösszegű hozzájárulás: nem alkalmazható*

I. 4. CIKK — JELENTÉSTÉTEL – KIFIZETÉSI KÉRELMEK ÉS AZ ALÁTÁMASZTÓ DOKUMENTUMOK — KIFIZETÉSEK ÉS A KIFIZETÉSEK LEBONYOLÍTÁSA

I.4.1 Jelentéstétel és jelentéstételi időszakok

- (a) A projekt jelentési menetrendjét a II. számú melléklet határozza meg.
- (b) Az I.4.3. cikkben meghatározott jelentési követelményeknek eleget tevő jelentéstervezetet három hónappal az egyes projektfázisok befejezése előtt kell benyújtani, a II. számú mellékletnek megfelelően. **NEM ALKALMAZHATÓ.**
- (c) Minden jelentésnek tartalmaznia kell azokat az információkat, amelyekre az Ügynökségnek/Bizottságnak a projekt megvalósításának előrehaladási állapota, a munkaterv betartása, a projekt pénzügyi állapota értékeléséhez van szüksége, valamint annak megállapításához, hogy a projekt célkitűzései megvalósultak-e, vagy megvalósíthatók-e még.
- (d) A jelentéseknek formailag és tartalmilag meg kell felelniük az Ügynökség/Bizottság által kiadott Útmutatókban foglaltaknak, melyek a következő honlapon érhetők el: <http://ec.europa.eu/environment/life/toolkit/pmtools/index.htm>.
- (e) Valamennyi jelentést egyidejűleg kell benyújtani az Ügynökség/Bizottság és az általa kijelölt külső monitoringcsoport részére.

A mellékleteket is magába foglaló technikai jelentéseket kizárólag elektronikus formátumban kell benyújtani. A pénzügyi jelentéseket papír és elektronikus formátumban is be kell nyújtani.

- (f) A LIFE keretében gyártott, téradatokat tartalmazó elektronikus eszközöknek meg kell felelniük a Bizottság uniós térinformációs infrastruktúráról (INSPIRE) szóló 2007/2/EK irányelv téradatkészletek és -szolgáltatások interoperabilitására vonatkozó rendelkezéseinek végrehajtásáról szóló 1089/2010/EU rendelet módosításáról szóló 1253/2013/EU rendelete (2013. október 21.) előírásainak.

I.4.2 További előfinanszírozási kifizetési kérelmek és az alátámasztó dokumentumok

[nem alkalmazható]

I.4.3 Időközi kifizetési kérelmek és az alátámasztó dokumentumok

A koordináló kedvezményezettnek időközi kifizetési kérelmet kell benyújtania az egyes projektszakaszok végétől számított 90 naptári napon belül.

A kérelemhez a következő dokumentumokat kell csatolni:

- (a) az V. melléklet szerint elkészített időközi jelentés („időközi technikai jelentés”), amely a következőket tartalmazza:

- (i) a bejelentett elszámolható költségek igazolásához szükséges információk;
- (ii) az alvállalkozásba adásról szóló, a II.11.1. cikk (d) pontjában hivatkozott információk;

(b) időközi pénzügyi beszámoló („időközi pénzügyi beszámoló”). Az időközi pénzügyi beszámolónak az összevont beszámolót, valamint az egyes kedvezményezettek és kapcsolt vállalkozásaik által igényelt összegek részletes bontását is tartalmaznia kell.

Az időközi pénzügyi beszámolót a III. és VI. számú mellékletekben meghatározott becült költségvetés szerkezete szerint kell összeállítani;

(c) igazolás minden egyes kedvezményezett és kapcsolt vállalkozás esetében a pénzügyi beszámolókról és az azokat alátámasztó könyvelésről („a pénzügyi beszámoló igazolása”) az I.4.4. cikk (d) pontja rendelkezéseinek megfelelően.

Az igazolás igazolja, hogy az érintett kedvezményezettnek vagy kapcsolt vállalkozásainak az időközi pénzügyi beszámolóban az I.3.2. cikk (a)(i) pontja szerinti elszámolható költségkategóriákban bejelentett költségei valósak, pontosan rögzítettek, és a Szerződés rendelkezései szerint elszámolhatónak minősülnek.

A koordináló kedvezményezett igazolja, hogy az időközi kifizetési kérelemben megadott információ teljes, megbízható és valós.

A koordináló kedvezményezett igazolja továbbá, hogy a felmerült költségek a Szerződésnek megfelelően elszámolhatónak minősülnek, és hogy a kifizetési kérelmet megfelelő, a II.27. cikkben ismertetett ellenőrzések és auditok keretében felmutatható megfelelő alátámasztó dokumentumok erősítik meg.

I.4.4 Egyenlegkifizetési kérelem és alátámasztó dokumentumok

A koordináló kedvezményezett az egyenlegkifizetési kérelmet a II. számú mellékletben meghatározott jelentési menetrendnek megfelelően köteles benyújtani, a projekt *záró dátuma* után 90 naptári napon belül.

A kérelemhez a következő dokumentumokat kell csatolni:

(a) a projekt megvalósításáról szóló, az V. melléklet szerint elkészített zárójelentés („technikai zárójelentés”), amely a következőket tartalmazza:

- (i) az egységköltségek vagy egyösszegű költségek alapján bejelentett elszámolható költségek vagy igényelt hozzájárulások alátámasztásához szükséges információk (abban az esetben, ha a támogatás egységköltségek vagy egyösszegű költségek, vagy egység-hozzájárulások vagy egyösszegű hozzájárulásuk visszatérítése formájában történik, az I.3.2. cikk (a) (ii) és (iii), (b) vagy (c) pontja alapján);
- (ii) az alvállalkozásba adásról szóló, a II.11.1. cikk (d) pontjában hivatkozott információk;

(b) a záró pénzügyi beszámoló („záró pénzügyi beszámoló”). A záró pénzügyi beszámolónak az összevont egyenlegközlőt, valamint az egyes kedvezményezettek és kapcsolt vállalkozásaik által igényelt összegek részletes lebontását is tartalmaznia kell.

A záró pénzügyi beszámolót a III. számú mellékletben meghatározott becsült költségvetési szerkezet szerint és a VI. számú mellékletnek megfelelően kell összeállítani;

(c) egy összefoglaló pénzügyi beszámoló („összefoglaló pénzügyi beszámoló”).

E beszámolónak tartalmaznia kell az összevont pénzügyi beszámolót, valamint az egyes kedvezményezettek és kapcsolt vállalkozásaik által bejelentett vagy igényelt összegeket bontásban, összesítve a korábban benyújtott pénzügyi beszámolókat, és feltüntetve a II.25.3. cikkben hivatkozott bevételeket, kedvezményezettek és kapcsolt vállalkozásokra lebontva.

Az összefoglaló pénzügyi beszámolót a VI. számú mellékletében meghatározottak szerint kell összeállítani;

(d) igazolás minden egyes kedvezményezett és kapcsolt vállalkozás esetében a pénzügyi beszámolókról és az azokat alátámasztó könyvelésről („a pénzügyi beszámoló igazolása”), amennyiben:

(i) a kedvezményezett által a I.3.2. cikk (a)(i) pontjában hivatkozott tényleges költségek visszatérítéseként igényelt kifizetések kumulatív összege (amelyről igazolás még nem került kiállításra) 750 000 euró vagy annál magasabb;

(ii) a kérdéses kedvezményezett és kapcsolt vállalkozásai esetében a becsült költségvetésben a tényleges költségek visszatérítéseként feltüntetett maximális támogatási összeg 750 000 euró vagy annál magasabb.

Ezt az igazolást regisztrált könyvvizsgáló, vagy közjogi szervek esetén kompetens és független köztisztviselő állítja ki a VII. számú mellékletben foglaltak szerint.

Az igazolás igazolja, hogy az érintett kedvezményezett és kapcsolt vállalkozásai által a záró pénzügyi beszámolóban a I.3.2. cikk (a)(i) pontja szerint visszatérítendő költségkategóriákban feltüntetett költségek valóságosak, pontosan rögzítettek, és a Szerződés rendelkezései szerint elszámolhatónak minősülnek.

Ezenkívül az igazolásnak igazolnia kell, hogy a II.25.3. cikkben hivatkozott minden bevételt bejelentettek.

A koordináló kedvezményezett igazolja, hogy az egyenlegkifizetési kérelemben megadott információ teljes, megbízható és valós.

A koordináló kedvezményezett igazolja továbbá, hogy a felmerült költségek a Szerződésnek megfelelően elszámolhatónak minősülnek, és hogy a kifizetési kérelmet megfelelő, a II.27. cikkben ismertetett ellenőrzések és auditok keretében felmutatható megfelelő alátámasztó dokumentumok erősítik meg.

Ezenkívül a koordináló kedvezményezettnek igazolnia kell, hogy a II.25.3. cikkben hivatkozott minden bevétel bejelentésre került.

I.4.5 Információ a felmerült kumulatív költségekről

Amennyiben az I.3.1. cikkben hivatkozott maximális hozzájárulás összege meghaladja az 5 000 000 eurót:

A fent meghatározott jelentési követelmények teljesítése mellett a koordináló kedvezményezettnek minden év november 30-ig értesítenie kell az Ügynökséget/Bizottságot a kedvezményezetteknél a *kezdő dátumtól* kezdve felmerült kumulatív költségekről.

Az Ügynökségnek/Bizottságnak erre az információra számviteli okokból van szüksége; a támogatás végleges összegének megállapítására nem használható.

I.4.6 A kifizetési kérelmek és pénzügyi beszámolók pénzneme és ezek euróra váltása

A kifizetési kérelmeket és pénzügyi beszámolókat euróban kell elkészíteni.

Azok a kedvezményezettek és kapcsolt vállalkozások, amelyek általános pénzforgalmi számlája eurótól eltérő pénznemű, a felmerült költségeket euróra váltják a Bizottság által megállapított havi árfolyamnak megfelelően, amelyet a Bizottság a következő honlapon tesz közzé (elérhető:

http://ec.europa.eu/budget/contracts_grants/info_contracts/inforeuro/inforeuro_en.cfm), és az adott költség felmerülésének napján érvényes, vagy

a pénzügyi beszámoló tárgyidőszakát követő első munkanapon érvényes havi elszámolási árfolyamot használva, amelyet szintén a Bizottság állapít meg és tesz közzé honlapján (elérhető:

http://ec.europa.eu/budget/contracts_grants/info_contracts/inforeuro/inforeuro_en.cfm)

Az általános eurószámlával rendelkező kedvezményezettek és kapcsolt vállalkozások a más valutában felmerült költségeket euróra váltják a szokásos számviteli gyakorlatuknak megfelelően.

I.4.7 A kifizetési kérelmek, technikai jelentések és pénzügyi beszámolók nyelve

Valamennyi kifizetési kérelmet, technikai jelentést és pénzügyi beszámolót angol nyelven kell benyújtani, kivéve a technikai mellékleteket és az ebben foglaltakat alátámasztó dokumentumokat, amelyek az Európai Unió bármely hivatalos nyelvén benyújthatók.

I.4.8 Végrehajtandó kifizetések

Az Ügynökség/Bizottság a következő kifizetéseket köteles végrehajtani a koordináló kedvezményezett felé:

- első előfinanszírozási kifizetés,
- az I.4.3. cikkben hivatkozott, időközi kifizetési kérelmek alapján történő időközi kifizetés[ek];
- az I.4.4. cikkben hivatkozott egyenlegkifizetési kérelem alapján történő egyenlegkifizetés.

I.4.9 Előfinanszírozás kifizetése

Az előfinanszírozás célja, hogy a kedvezményezettek részére biztosítsa a projekt vagy program megkezdéséhez szükséges eszközöket. Az előfinanszírozás az Ügynökség/Bizottság tulajdona marad mindaddig, amíg nem kerül sor az időközi kifizetések összegével szembeni elszámolásra, vagy amennyiben az időközi kifizetések összegével szembeni elszámolás nem történik meg, az egyenlegkifizetésig.

Az Ügynökség/Bizottság köteles végrehajtani a(z) [írja be az összeget] euró összeg előfinanszírozási kifizetését a koordináló kedvezményezett részére [a Szerződés hatálybalépésének dátuma] [vagy amikor az Ügynökség/Bizottság kézhez kapja a(z) [írja be az összeget] euró összegű pénzügyi garanciát, attól függően, hogy melyik a későbbi időpont] követő 30 naptári napon belül, kivéve, ha a II.24.1. cikk alkalmazandó.

[A pénzügyi garanciának meg kell felelnie az alábbi feltételeknek:

- (a) bank vagy jóváhagyott pénzügyintézet, vagy, a koordináló kedvezményezett kérése és az Ügynökség/Bizottság általi elfogadás esetén, harmadik fél nyújtja;
- (b) a készfizető kezesnek minősül, és a kezes nem követelheti, hogy a főkötelezettől (az érintett kedvezményezettől) követelje a tartozást az Ügynökség/Bizottság; továbbá
- (c) kifejezetten érvényben marad az előfinanszírozás időközi kifizetések vagy az egyenleg Ügynökség/Bizottság általi kifizetésével szembeni elszámolásáig; Amennyiben az egyenlegkifizetés visszakövetelés formájában történik, a terhelési értesítés a kedvezményezettnek történt kiküldésétől számított további három hónapig érvényben marad. Az Ügynökség/Bizottság a garanciát az ezt követő hónapon belül feloldja.

I.4.10 Időközi kifizetések

Az időközi kifizetések célja, hogy a *cselekvés* megvalósításának elszámolható költségeit visszatérítsék vagy fedezzék a vonatkozó jelentéstételi időszakokban.

Az Bizottság/Ügynökség az időközi kifizetesként esedékes összeget a koordináló kedvezményezett részére 90 naptári napon belül köteles kifizetni azután, hogy a Bizottság/Ügynökség az I.4.3. cikkben hivatkozott dokumentumokat kézhez kapta, kivéve, ha a II.24.1. vagy II.24.2. cikk alkalmazandó.

A kifizetés feltétele az időközi kifizetési kérelem és a kísérő dokumentumok jóváhagyása. Ezek jóváhagyása nem tekintendő a tartalmuk szabályszerűsége, hitelessége, teljessége és helyessége elismerésének.

A Bizottság/Ügynökség az alábbiak szerint számítja ki az időközi kifizetesként esedékes összeget:

1. lépés — A visszatérítési rátát alkalmazza az elszámolható költségekre, és hozzáadja egység-hozzájárulások, valamint az átalányösszegű és az egyösszegű hozzájárulások összegét.
2. lépés — Az előfinanszírozás elszámolását részben vagy egészben végezheti el.

3. lépés — Az előfinanszírozás és az időközi kifizetések teljes összegének korlátozása a támogatás maximális összegének 80%-ára.

I.4.10.1 1. lépés — A visszatérítési rátát alkalmazza az elszámolható költségekre, és hozzáadja egység-hozzájárulások, valamint az átalányösszegű és az egyösszegű hozzájárulások összegét.

E lépés alkalmazása a következőképpen történik:

(a) Amennyiben a támogatás az I.3.2. cikk (a) pontja szerint az elszámolható költségek visszatérítésének formájában történik, az ugyanebben a cikkben meghatározott visszatérítési rátát a *projekt* elszámolható, a Bizottság/Ügynökség által az érintett jelentéstételi időszakra, a megfelelő költségkategóriák, kedvezményezettek és kapcsolt vállalatok vonatkozásában jóváhagyott összegre vonatkoztatják;

(b) Amennyiben a támogatás az I.3.2. cikk (b) pontja szerint egység-hozzájárulás formájában történik, az ugyanebben a cikkben meghatározott egység-hozzájárulást megszorozzák az egységeknek a Bizottság/Ügynökség által az érintett jelentéstételi időszakra, a megfelelő kedvezményezettek és kapcsolt vállalatok vonatkozásában jóváhagyott tényleges számával;

(c) Amennyiben a támogatás az I.3.2. cikk (c) pontja szerint egyösszegű hozzájárulás formájában történik, a Bizottság/Ügynökség az érintett kedvezményezettek és kapcsolt vállalkozásokra vonatkozó, ugyanezen cikkben meghatározott összeget alkalmazza, amennyiben úgy találja, hogy az érintett feladatoknak vagy a *projekt* érintett részének megvalósítása az érintett jelentéstételi időszakban az I. számú melléklet szerint, megfelelően történt;

(d) Amennyiben a támogatás az I.3.2. cikk (d) pontja szerint átalányösszegű hozzájárulás formájában történik, az ugyanezen cikkben hivatkozott átalányösszeg alkalmazandó a Bizottság/Ügynökség által az érintett jelentéstételi időszakra, a megfelelő kedvezményezettek és kapcsolt vállalatok vonatkozásában jóváhagyott elszámolható költségekre vagy hozzájárulásokra.

Amennyiben az I.3.2. cikk a támogatások különböző formáinak kombinációjáról rendelkezik, az eredményként kapott összegeket össze kell adni.

I.4.10.2 2. lépés — Az előfinanszírozás elszámolása

Az elszámolandó előfinanszírozási összeget az 1. lépés után kell levonni az összegből.

I.4.10.3 3. lépés — Az előfinanszírozás és az időközi kifizetések összegének korlátozása a támogatás I.3.1. cikkben meghatározott maximális összegének 80%-ára.

I.4.11 Egyenlegkifizetés

Az egyenlegkifizetés rendeltetése az olyan elszámolható költségek fennmaradó részének visszatérítése vagy fedezése, amelyek a kedvezményezetteknek a *projekt* megvalósítása során felmerültek

Amennyiben a korábbi kifizetések összege meghaladja a támogatás II.25. cikk szerint meghatározott végleges összegét, az egyenlegkifizetés a II.26. cikk szerinti visszaköveteléseként valósul meg.

Amennyiben a korábbi kifizetések teljes összege alacsonyabb, mint a támogatás II.25. cikk szerint meghatározott végleges összege, az Ügynökség/Bizottság az egyenleget köteles kifizetni 90 naptári napon belül azután, hogy az I.4.4. cikkben hivatkozott dokumentumokat kézhez kapta, kivéve, ha a II.24.1. vagy II.24.2. cikk alkalmazandó.

A kifizetés feltétele az egyenlegkifizetési kérelem és a kísérő dokumentumok jóváhagyása. Ezek jóváhagyása nem tekintendő a tartalmuk szabályszerűsége, hitelessége, teljessége és helyessége elismerésének.

Az egyenlegként esedékes összeg kiszámításához az Ügynökség/Bizottság a támogatás II.25. cikk szerint meghatározott végleges összegéből levonja az előfinanszírozás és a már megtörtént időközi kifizetések (ha van ilyen) teljes összegét.

A kifizetendő összeg azonban a kedvezményezett hozzájárulása nélkül beszámítható bármely olyan összegbe, amellyel a kedvezményezett az Ügynökség, a Bizottság vagy (az EU vagy az Euratom költségvetéséből működő) végrehajtó ügynökség felé tartozik, a III. számú mellékletben szereplő becsült költségvetésben az érintett kedvezményezett esetében feltüntetett maximális hozzájárulás összegéig.

I.4.12 Értesítés esedékes összegekről

Az Ügynökség/Bizottság köteles *értesítést* küldeni a koordináló kedvezményezett részére, amelyben:

- (a) tájékoztatja az esedékes összegről; és
- (b) meghatározza, hogy az értesítés egy későbbi előfinanszírozási kifizetésre, egy időközi kifizetésre vagy az egyenlegkifizetésre vonatkozik.

Amennyiben az értesítés az egyenlegkifizetésre vonatkozik, az Ügynökség/Bizottság köteles továbbá megadni a támogatás II.25. cikk szerint meghatározott végleges összegét is.

I.4.13 Késedelmi kamat

Amennyiben az Ügynökség/Bizottság nem hajtja végre a kifizetést a kifizetési határidőn belül, a kedvezményezettek jogosultak késedelmi kamat felszámítására az Európai Központi Bank által annak fő refinanszírozási műveleteihez alkalmazott kamatláb („referencia-kamatláb”) plusz három és fél százalékpont szerint, euróban. A referencia-kamatláb a kifizetési határidő lejáratí hónapjának első napján érvényes, az *Európai Unió Hivatalos Lapjának* C sorozatában közzétett kamatlábnak felel meg.

Nem számítható fel késedelmi kamat abban az esetben, ha minden kedvezményezett az Unió tagállama (ideértve a jelen Szerződés érdekében az adott tagállam nevében eljáró regionális és helyi önkormányzati hatóságokat és egyéb közjogi szerveket).

Amennyiben az Ügynökség/Bizottság a II.24.2. cikkben foglalt rendelkezések szerint felfüggeszti a kifizetési határidőt, vagy ha a II.24.1. cikkben foglalt rendelkezések szerint tényleges kifizetést függeszt fel, ezen intézkedések nem tekinthetők késedelmes kifizetésnek.

A késedelmi kamat a fizetés esedékességi dátumától a tényleges kifizetés I.4.15. cikkben meghatározott napjáig tart, az adott napot is beleértve. Az Ügynökség/Bizottság a fizetendő kamatot nem veszi figyelembe a támogatás végleges összegének II.25. cikk szerinti megállapításához.

Az első albekezdéstől eltérően, amennyiben kiszámított kamat nem haladja meg a 200 eurót, az a koordináló kedvezményezett részére csak akkor fizethető meg, ha azt a koordináló kedvezményezett a késedelmes kifizetés kézhezvételétől számított két hónapon belül kérelmezi.

I.4.14 A kifizetések pénzneme

Az Ügynökség/Bizottság általi kifizetések pénzneme euró.

I.4.15 Kifizetés kelte

Az Ügynökség/Bizottság általi kifizetések teljesítésének az a nap tekintendő, amikor a szóban forgó összeggel az Ügynökség/Bizottság számláját megterhelik.

I.4.16 A kifizetések átutalásainak költségei

A kifizetések átutalásainak költségeit a felek az alábbiak szerint viselik:

- (a) az Ügynökség/Bizottság viseli a bankja által felszámított átutalási költségeket;
- (b) az kedvezményezett viseli a bankja által felszámított átutalási költségeket;

I.4.17 Kifizetések a koordináló kedvezményezett részére

Az Ügynökség/Bizottság köteles kifizetéseket teljesíteni a koordináló kedvezményezett részére.

A koordináló kedvezményezett részére történő kifizetések mentesítik az Ügynökséget/Bizottságot a fizetési kötelezettség alól.

I.5. CIKK – A KIFIZETÉSEKHEZ SZÜKSÉGES BANKSZÁMLA ADATAI

Valamennyi kifizetés a koordináló kedvezményezett alább megnevezett bankszámlájára történik:

Bank megnevezése: [...]

A számlatulajdonos pontos megnevezése: [...]

Teljes bankszámlaszám (a bank kódjaival együtt): [...] [IBAN kód: [...]]⁴

I.6. CIKK – AZ ADATOK ELLENŐRZÉSÉVEL MEGBÍZOTT SZERV ÉS A FELEK

⁴A BIC vagy SWIFT kód használandó azoknak az országoknak az esetében, ahol nem használnak IBAN kódot.

ELÉRHETŐSÉGEI

I.6.1 Az adatok ellenőrzésével megbízott szerv

Az adatok ellenőrzésével a II.7. cikk rendelkezései szerint megbízott szerv: [írja be az Ügynökség/Bizottság egységének nevét].

I.6.2 Az Ügynökség/Bizottság elérhetőségei

Az Ügynökséghez/Bizottsághoz intézett valamennyi dokumentáción fel kell tüntetni a projektazonosító számot, valamint a projekt nevét, a dokumentumokat pedig a következő címre kell megküldeni:

Rendes vagy ajánlott postai küldemény:

*European Commission EASME
Unit B.3 LIFE and CIP Eco-Innovation B-1049 Brussels*

Elsőbbségi vagy tértivevényes, személyesen átvett küldemények esetén:

*European Commission EASME
Unit B.3 LIFE and CIP Eco-Innovation Mail Service
Avenue du Bourget 1 B-1140 Brussels*

E-mailek esetében:

E-mail cím: [írja be a funkcionális e-mail címet]

A Bizottság közvetlen kezelésében lévő projektek esetén a Bizottsághoz intézett valamennyi dokumentáción fel kell tüntetni a projektazonosító számot, valamint a projekt nevét, a dokumentumokat pedig a következő címre kell megküldeni:

Rendes vagy ajánlott postai küldemény:

*European Commission DG Environment
Unit ENV.D.4 – LIFE
B-1049 Brussels*

Elsőbbségi vagy tértivevényes, személyesen átvett küldemények esetén:

*European Commission DG Environment
Unit D4 – LIFE
Mail Service
Avenue du Bourget 1 B-1140 Brussels*

E-mailek esetében:

E-mail cím: [írja be a funkcionális e-mail címet]

I.6.3 A kedvezményezettek elérhetőségei

Az Ügynökség/Bizottság részéről a kedvezményezettekhez intézett minden dokumentációt a

következő címre kell megküldeni:

[Teljes név]

[Beosztás]

[Szervezet neve]

[Teljes hivatalos cím]

E-mail cím: [töltse ki]

I.6.4 A kedvezményezettek elérhetőségei az egyenlegkifizetés után

Az egyenlegkifizetés után kedvezményezettekhez intézett minden dokumentációt kedvezményezettek hivatalos címére kell megküldeni:

I.7 – A KEDVEZMÉNYEZETTEK KAPCSOLT VÁLLALKOZÁSAI

[Nem alkalmazható] VAGY

A jelen Szerződés alkalmazásában az alábbi szervezetek minősülnek kapcsolattartó vállalkozásnak:

- a(z) [szervezet neve], amely a(z) [a kedvezményezett neve vagy rövidítése] kapcsolattartó vállalkozása;
- a(z) [szervezet neve], amely a(z) [a kedvezményezett neve vagy rövidítése] kapcsolattartó vállalkozása;

[ugyanígy a további kapcsolattartó vállalkozások esetén is]

I.8 - NEMZETKÖZI SZERVEZETEK (NSZ) MINT KEDVEZMÉNYEZETTEK

[nem alkalmazható]

VAGY

[amennyiben a nemzetközi szervezet nem fogadja el a II.18.1. cikket:

I.8.1 Irányadó jog

[1. opció: ha a nemzetközi szervezet irányadó jogként elfogadja az uniós jogot, de a belga jogot nem fogadja el kiegészítő jogként:

A II.18.1. cikktől eltérően, a Szerződés irányadó joga a vonatkozó uniós jog, ahol szükséges,

kiegészítve [(írja be a tagállam vagy az EFTA ország nevét) jogszabályaival].

[2. opció: amennyiben a nemzetközi szervezet nem fogadja el irányadó jogként az uniós jogot:

A II.18.1. cikk nem vonatkozik a(z) [(írja be az NSZ(-ek) nevét)]-ra/re.

[Amennyiben egy nemzetközi szervezet nem fogadja el a II.18.2. cikket:

I.8.2 Jogviták rendezése – Választott bíróság

[1. opció — Állandó Választott bíróság:

A II.18. cikktől eltérően, amennyiben az Ügynökség/Bizottság és a(z) [(írja be az NSZ(-ek) nevét)] közötti, a Szerződéssel kapcsolatos jogvita tárgyalás útján nem rendezhető, a jogvitát választott bíróság elé kell vinni.

Ezekben az esetekben az Állandó Választott bíróság azon, a nemzetközi szervezetek és államok közötti viták rendezésére vonatkozó, nem kötelező érvényű szabályai alkalmazandók, amelyek a Szerződés hatálybalépésének idején hatályban vannak.

A kinevező hatóság az Állandó Választott bíróság főtíkára, írásos kérelemre, amelyet bármely fél benyújthat.

Valamennyi választott bírósági eljárás helyszíne Brüsszel. A választott bírósági eljárások nyelve az angol.

A választott bírósági ítélet kötelező érvényű a felekre nézve, melyek ezúton kifejezetten lemondanak mindennemű fellebbezési, illetve felülvizsgálati jogukról.]

[2. opció — Választott bírósági bizottság:

A II.18. cikktől eltérően, amennyiben az Ügynökség/Bizottság és a(z) [(írja be az NSZ(-ek) nevét)] közötti, a Szerződéssel kapcsolatos jogvita tárgyalás útján nem rendezhető, a jogvitát választott bírósági bizottság elé kell vinni az alábbi eljárás szerint.

Amennyiben az egyik fél választott bírósági eljárást kíván kezdeményezni, *hivatalos értesítést* kell küldenie a másik félnek, amelyben tájékoztatja szándékáról és kijelölt választott bírójának személyéről. A másik félnek a *hivatalos értesítés* kézhezvételétől számított egy hónapon belül kell kijelölnie saját választott bíróját. A két választott bíró a második választott bíró kijelölésétől számított három hónapon belül közös megegyezéssel harmadik választott bírót jelöl, aki a választott bírósági bizottság elnöki tisztét látja el, kivéve, ha a vitás felek megállapodása alapján egyetlen választott bíró jár el az ügyben.

A harmadik választott bíró kijelölését követő egy hónapon belül a feleknek meg kell állapodniuk a választott bírósági bizottság hatásköréről, illetve a követendő eljárásrendről.

Valamennyi választott bírósági eljárás helyszíne Brüsszel.

A választott bírósági bizottságnak az eljárása során alkalmaznia kell a jelen Szerződésben meghatározott feltételeket. A választott bírósági bizottságnak ítéletében részletesen indokolnia kell döntését.

A választott bírósági ítélet végleges és kötelező érvényű a felekre nézve, melyek ezúton kifejezetten lemondanak mindennemű fellebbezési, illetve felülvizsgálati jogukról.

A felmerült költségek – ideértve minden indokolt díjat, amely a felek részéről a választott bírósági eljárással kapcsolatban felmerül – felek általi viseléséről a választott bíróság határoz.

[Amennyiben egy nemzetközi szervezet nem fogadja el, hogy az igazolást külső könyvvizsgáló állítsa ki:

I.8.3 Pénzügyi beszámolók igazolása

A pénzügyi beszámolók igazolásait a(z) [írja be az NSZ(-ek) nevét] a I.4.4. cikk szerint rendszeresített belső vagy külső könyvvizsgálója állíthatja ki [saját] pénzügyi szabályzatai [szabályzataik] és eljárásai [eljárásaik] szerint.]

[Amennyiben egy nemzetközi szervezet nem fogadja el a II.27. cikket:

I.8.4 Ellenőrzések és auditok

Az illetékes uniós szervek a II.27. cikkben hivatkozott minden ellenőrzés és audit lefolytatása iránti kérelmet a(z) [írja be az NSZ(-ek) nevét] főigazgatója részére nyújtanak be.

A(z) [írja be az NSZ(-ek) nevét] kérésre az Unió illetékes szervei vagy az Unió által meghatalmazott külső szerv rendelkezésére bocsátja az összes releváns pénzügyi információt, ideértve a *projektre* vonatkozó részletes számlakivonatokat, amennyiben a kérdéses *projektet* a szervezet [szervezetek] valósítja [valósítják] meg, vagy kapcsolt vállalkozásai [vállalkozásaik] vagy alvállalkozó közreműködését veszi [veszik] igénybe a *projekt* vonatkozásában.]

I.8.5 Kiváltságok és mentességek

Semelyik szerződéses rendelkezés nem értelmezhető [írja be az NSZ(-ek) nevét] részére az alapító dokumentumaiban [dokumentumaikban] vagy a nemzetközi jog alapján biztosított kiváltságról vagy mentességről történő lemondásnak.]

I.9 — ELLENŐRZÉSEK ÉS AUDITOK

Az Általános feltételek II.27.3. cikkének rendelkezéseitől eltérően – függetlenül attól, hogy az ellenőrzések, auditok vagy értékelések kezdeményezése az egyenlegkifizetés előtt vagy után történik-e –, a koordináló kedvezményezett kötelezhető arra, hogy a társult kedvezményezettekkel kapcsolatos információkat összegyűjtse, és az Ügynökség/Bizottság vagy más, általa meghatalmazott külső szerv rendelkezésére bocsátja.

Amennyiben az Ügynökség/Bizottság vagy az általa meghatalmazott külső szerv kéri, a koordináló kedvezményezett köteles haladéktalanul rendelkezésre bocsátani a fent hivatkozott valamennyi információt, beleértve az érintett társult kedvezményezettek vonatkozóakat is. Ebben az esetben a koordináló kedvezményezettet terheli a felelősség a fent hivatkozott információ begyűjtéséért és az Ügynökség/Bizottság rendelkezésére bocsátása előtti ellenőrzéséért a II.2.3. cikk (b) (ii) pontja értelmében.

Ebben az esetben a II.27.5. cikkben meghatározott kontradiktórius auditeljárás lefolytatására kerül sor a koordináló kedvezményezettel, amelyet felkérnek arra, hogy az ellenőrzéssel, audittal vagy értékeléssel érintett társult kedvezményezettek észrevételeit benyújtsa.

Ez nem érinti az Ügynökség/Bizottság vagy az általa meghatalmazott külső szerv azon jogát, hogy egy vagy több társult kedvezményezettnél auditot végezzen. Ebben az esetben a társult kedvezményezetteknek közvetlenül kell rendelkezésre bocsátaniuk a kért információt.

I.10 — JOGVITÁK RENDEZÉSE NEM UNIÓS KEDVEZMÉNYEZETTEL⁵

[nem alkalmazható]

VAGY

E rendelkezés abban az esetben alkalmazható, ha egy kedvezményezett olyan országban telepedett le, amely nem az Európai Unió tagállama („nem EU-beli kedvezményezett”).

Eltérően a II.18.2. cikktől, bármely fél (az Ügynökség/Bizottság vagy a nem EU-beli kedvezményezett) a köztük a Szerződés értelmezésével, alkalmazásával és érvényességével kapcsolatos jogvitákat Belgium bíróságai elé viheti e jogviták tárgyalás útján történő rendezésének sikertelensége esetén.

Abban az esetben, ha egyik fél a Szerződés értelmezésével, alkalmazásával vagy érvényességével kapcsolatos jogvitát Belgium bíróságai elé terjesztette, a másik fél semmilyen más bíróság elé nem terjeszthet a Szerződés értelmezésével, alkalmazásával vagy érvényességével kapcsolatos jogvitát, csak a már megkeresett belgiumi bíróságok elé.

I.11 — KÜLÖNÖS RENDELKEZÉSEK A VISSZAKÖVETELÉSRE VONATKOZÓ PÉNZÜGYI FELELŐSSÉGRŐL

Az egyes kedvezményezettek pénzügyi felelőssége saját adósságuk visszafizetésére korlátozódik, beleértve az Ügynökség/Bizottság által a kedvezményezett kapcsolt vállalkozásainál felmerült költségek fedezetére hozzájárulás formájában jogosulatlanul kifizetett bármely összeget.

A II.26.3. cikk harmadik bekezdésének (c) pontja nem alkalmazandó.

I.12 — A BELSŐ EGYÜTTMŰKÖDÉSI MEGÁLLAPODÁS MEGKÖTÉSÉRE VONATKOZÓ KÖTELEZETTSÉG

⁵ E rendelkezést abban az esetben kell közbeiktatni, ha egy vagy több kedvezményezett az Európai Unión kívül letelepedett.

A kedvezményezetteknek alá kell írnia egy a kedvezményezettek irányításáról, működéséről és koordinálásáról, valamint a projekt megvalósításáról rendelkező belső együttműködési megállapodást.

I.13 — A TARTÓS CIKKEK KÖLTSÉGEINEK ELSZÁMOLHATÓSÁGA

A II.19.2. cikk (c) pontjától eltérően, az eszközök beszerzésének teljes költsége elszámolható az alábbi feltételek teljesülése esetén:

(a) **A LIFE integrált projektek** esetében teljes egészében elszámolhatónak minősülnek a tartós cikkek **állami hatóságok vagy nonprofit szervezetek** (más néven nem kormányzati / nem kereskedelmi szervezetek) általi beszerzésének költségei, amennyiben e tartós cikkek lényeges mértékben kapcsolódnak a projekt megvalósításához, és a projekt időtartama alatt jelentős mértékű használatban vannak. Az ilyen költségek elszámolhatósága annak függvénye, hogy a koordináló kedvezményezett és a társult kedvezményezettek kifejezetten és kizárólagosan a LIFE keretében társfinanszírozott integrált projekt lezárását követő célzott tervet végrehajtó tevékenységekhez használják-e ezeket az eszközöket.

(b) **Prototípusok esetén** az alkatrészek beszerzési költségének 100%-a elszámolható társfinanszírozás keretében. A **prototípus** nem használható kereskedelmi célokra az I.2.2. cikkben meghatározott időszakban. Amennyiben a prototípust vagy annak bármely alkatrészét kereskedelmi célra használják fel (eladás, lízing, bérbeadás, vagy termékek és szolgáltatások előállítása) a projekt során, azt be kell jelenteni. A prototípus létrehozási költségeinek leírása ezután az új vagy használt berendezés és infrastruktúra beszerzési szabályai szerint történik. Valamennyi kapcsolódó bevételt be kell jelenteni.

ALÁÍRÁSOK

A koordináló kedvezményezett nevében:

[beosztás/utónév/vezetéknév]

[aláírás]

Kelt: [helység], [dátum]

Az Ügynökség/Bizottság nevében:

[utónév/vezetéknév]

[aláírás]

Kelt: [helység], [dátum]

Két példányban angol nyelven

I. MELLÉKLET — ÁLTALÁNOS FELTÉTELEK

A. RÉSZ – JOGI ÉS ADMINISZTRATÍV RENDELKEZÉSEK

II.1. CIKK — MEGHATÁROZÁSOK

Jelen Szerződés alkalmazásában az alábbi meghatározások érvényesek:

„Projekt”: Tevékenységek vagy fellépések összessége, amely támogatásban részesül annak érdekében, hogy a kedvezményezettek a II. számú mellékletben foglaltak szerint végrehajthassák.

„Bizalmas információk vagy dokumentumok”: formátumtól függetlenül minden olyan információ vagy dokumentum, amelyet a Szerződés végrehajtásának kontextusában bármely fél a másik féltől kap meg, vagy amelyhez bármely félnek a másik fél ad hozzáférést, és amelyet bármely fél írásban bizalmasként jelöl meg. Nem foglalja magában a nyilvánosan hozzáférhető információkat.

„Összeférhetetlenség”: olyan helyzet, amelyben a Szerződés valamely kedvezményezett általi pártatlan és tárgyilagos végrehajtása családi vagy érzelmi okok, politikai vagy nemzeti hovatartozással kapcsolatos okok, továbbá gazdasági érdek vagy bármely más, az Ügynökséggel/Bizottsággal vagy a Szerződés tárgyával kapcsolatban álló harmadik féllel közös érdek miatt veszélybe kerül.

„Közvetlen költségek”: azok a konkrét költségek, amelyek közvetlenül a projekt megvalósításához köthetők, ezért közvetlenül hozzá kapcsolódnak. Nem tartalmazhatnak semmilyen közvetett költséget.

„Vis maior”: minden olyan előre nem látható kivételes helyzet vagy a felek által nem befolyásolható esemény, mely bármelyiküket megakadályozza abban, hogy a Szerződés szerinti bármely kötelezettségüknek eleget tegyenek, és amely nem a szerződéses felek, alvállalkozóik, kapcsolt vállalkozásaik vagy harmadik felek hibájának vagy gondatlan magatartásának eredménye, valamint amely kellő gondosságuk ellenére elkerülhetetlen. A következők nem tekinthetők *vis maior*-nak: munkaügyi viták, munkabeszüntetések, pénzügyi nehézségek, szolgáltatás nemteljesítése, berendezések vagy anyagok hibái, illetve ezek késedelmes rendelkezésre bocsátása, kivéve, ha ezek közvetlenül egy releváns *vis maior* esetéből származnak;

„Hivatalos értesítés”: A felek közötti, postai úton vagy elektronikus levelezés útján történő írásos kommunikáció formája, amely során a küldő fél meggyőző bizonyítékot nyer arra nézve, hogy üzenetét a meghatározott címzett fél megkapta.

„Csalás”: az Unió pénzügyi érdekeit sértő szándékos cselekvés vagy mulasztás, nevezetesen hamis, helytelen vagy hiányos beszámoló vagy dokumentum benyújtása vagy felhasználása, vagy egy adott kötelezettséget megsértve az információszerzés megtagadása.

„Megvalósítási időszak”: A projekt részét képező, az I.2.2. cikkben leírt tevékenységek megvalósításának időszaka;

„Közvetett költségek”: azok a költségek, amelyek nem a projekt megvalósításához szervesen kötődő konkrét költségek, ezért nem rendelhetők közvetlenül hozzá. Nem tartalmazhatnak semmilyen, elszámolható közvetlen költségként azonosítható vagy bejelentett költséget.

„Szabálytalanság”: Az uniós jog valamely rendelkezésének a kedvezményezett általi, annak cselekménye vagy mulasztása révén történő megsértése, amelynek eredményeként az Unió költségvetése kárt szenved vagy kárt szenvedhet.

„Támogatás maximális összege”: A projekthez nyújtott, az I.3.1. cikkben meghatározott maximális uniós hozzájárulás.

„Előzetesen létező anyag”: Minden olyan anyag, dokumentum, technológia vagy know-how, amely már azelőtt is létezik, hogy a kedvezményezett a projekt megvalósítása során valamely eredmény létrehozására felhasználná.

„Már fennálló jogok”: Minden előzetesen létező anyag vonatkozásában fennálló, a kedvezményezett vagy bármely harmadik fél tulajdonában lévő ipari mintaoltalomhoz vagy szellemi tulajdonhoz fűződő jog, amely lehet tulajdonjog, licencjog és/vagy használati jog.

„Kapcsolódó személy”: bármely személy, aki fel van hatalmazva a kedvezményezett képviselőjére vagy helyette eljárva döntések meghozatalára;

„Kezdő dátum”: Az a dátum, amikor az I.2.2. cikk szerint a projekt megvalósítása elkezdődik;

„Alvállalkozói szerződés”: A II.10 cikk rendelkezései szerinti, beszerzésre irányuló szerződés, ami a II. számú melléklet szerinti projektfeladatok harmadik fél általi megvalósítására irányul.

„Lényeges hiba”: egy egyezmény bármely rendelkezésének, cselekvés vagy mulasztás által történő megsértése, amely az Unió költségvetésében veszteséget okoz vagy okozhat.

II.2. CIKK – A KEDVEZMÉNYEZETTEK ÁLTALÁNOS KÖTELEZETTSÉGEI ÉS SZEREPEI

II.2.1 A kedvezményezettek általános kötelezettségei és szerepei

A kedvezményezettek:

(a) együttes és egyetemleges felelősséget vállalnak a projekt a Szerződés szerinti megvalósításáért; Amennyiben egy kedvezményezett nem valósítja meg a *projekt* rá eső részét, a többi kedvezményezett lesz felelős a kérdéses rész megvalósításáért (a *támogatás maximális összegének* növelése nélkül);

(b) közösen vagy egyénileg teljesíteniük kell minden olyan jogi kötelezettséget, amelyet a vonatkozó uniós, nemzetközi vagy nemzeti törvény ró rájuk;

(c) megfelelő belső intézkedéseket kell tenniük a *projekt* megfelelő megvalósítása érdekében. Ezen intézkedéseknek összhangban kell állniuk a Szerződés feltételeivel. Amennyiben a Különös feltételek így rendelkeznek, ezen intézkedéseknek a kedvezményezettek közötti belső együttműködési megállapodás formájában kell történniük.

- (d) naprakész könyvelést vezetnek a szokásos, törvényben és a vonatkozó jogszabályokban számukra előírt számviteli szabályok szerint;
- (e) biztosítják, hogy minden bizonylat egyértelműen hivatkozzon a projektre;
- (f) nem járnak el a többi kedvezményezett alvállalkozójaként vagy beszállítójaként a projekt keretein belül;
- (g) a projekthez pénzügyileg hozzájárulnak.

II.2.2 Az egyes kedvezményezettek általános kötelezettségei és szerepei

Mindegyik társult kedvezményezett:

- (a) haladéktalanul tájékoztatja a koordináló kedvezményezettet minden olyan változásról, mely tudomására jut és a projekt megvalósítására hatással lehet vagy késedelmes megvalósítását valószínűsíti, továbbá, a LIFE Természetvédelem integrált projektek esetében bármely harmadik fél olyan tevékenységéről, amely a projektben érintett területekre/fajokra nézve valószínűsíthetően jelentős negatív hatással jár, és adott esetben intézkedik a harmadik felek e tevékenységének tárgyalás útján történő megakadályozására;
- (b) haladéktalanul tájékoztatja a koordináló kedvezményezettet bármilyen, a saját vagy kapcsolt vállalkozásai jogi, pénzügyi, technikai, szervezeti vagy tulajdoni helyzetét érintő változásról, továbbá saját vagy kapcsolt vállalkozásai nevében, címében, jogi képviselője személyében történt változásról;
- (c) a koordináló kedvezményezett részére kellő időben benyújtja a következőket:
 - (i) a Szerződés által előírt jelentések, pénzügyi beszámolók és egyéb dokumentumok elkészítéséhez szükséges adatokat;
 - (ii) a II.27. cikk szerinti auditokhoz, ellenőrzésekhez és értékelésekhez szükséges valamennyi dokumentumot;
 - (iii) bármilyen egyéb, az Ügynökség/Bizottság részére a Szerződésben meghatározottak szerint átadandó információt, kivéve, ha a Szerződés úgy rendelkezik, hogy az információt a kedvezményezett köteles közvetlenül az Ügynökség/Bizottság részére átadni.

II.2.3 A koordináló kedvezményezett általános kötelezettségei és szerepei

A koordináló kedvezményezett:

- (a) nyomon követi a *projekt* megvalósítását, annak biztosítása érdekében, hogy az a Szerződés feltételeinek megfelelően történik;
- (b) közvetítőként jár el a kedvezményezettek és az Ügynökség/Bizottság közötti mindennemű kommunikáció során, kivéve, ha a Szerződés másképp rendelkezik. A koordináló kedvezményezett különösen:
 - (i) haladéktalanul tájékoztatja az Ügynökséget/Bizottságot a következőkről:

- bármilyen, a kedvezményezettek vagy kapcsolt vállalkozásaik nevében, címében, jogi képviselője személyében történt változásról;
 - bármilyen, a kedvezményezettek vagy kapcsolt vállalkozásaik jogi, pénzügyi, technikai, szervezeti vagy tulajdoni helyzetét érintő változásról;
 - bármilyen olyan eseményről vagy körülményről, melyről a koordináló kedvezményezett tudomást szerez, és amely a *projekt* megvalósítására hatással lehet vagy késedelmes megvalósítását valószínűsíti.
 - a LIFE Természetvédelem integrált projektek esetében harmadik felek olyan tevékenységéről, amely a projektben érintett területekre/fajokra nézve valószínűsíthetően jelentős negatív hatással jár, és adott esetben intézkedik a harmadik felek e tevékenységének tárgyalás útján történő megakadályozására;
- (ii) felelős azért, hogy a Szerződés szerint szükséges valamennyi dokumentumot és információt az Ügynökség/Bizottság részére átadja, kivéve a Szerződés eltérő rendelkezése esetén. Amennyiben olyan információt kell rendelkezésre bocsátani, amellyel a többi kedvezményezett rendelkezik, a koordináló kedvezményezett felel annak begyűjtéséért és ellenőrzéséért, mielőtt azt az Ügynökség/Bizottság rendelkezésére bocsátja;
- (c) megfelelően gondoskodik a Szerződés szerint szükséges pénzügyi garanciák nyújtásáról;
- (d) a Szerződésnek megfelelően elkészíti a kifizetési kérelmeket;
- (e) amennyiben a kifizetett összegek valamennyi kedvezményezett nevében eljáró kizárólagos címzettje, biztosítania kell, hogy az Ügynökség/Bizottság által rendelkezésre bocsátott támogatási összegek beérkezésétől számított 30 napon belül végrehajtja a megfelelő kifizetéseket, kivéve, ha a késedelem indokolható. A koordináló kedvezményezett tájékoztatja az Ügynökséget/Bizottságot az uniós hozzájárulás szétosztásáról;
- (f) felelős azért, hogy az egyenlegkifizetést megelőzően kezdeményezett ellenőrzések és auditok alkalmával, továbbá a II.27. cikk szerinti értékelés esetén minden szükséges igazoló dokumentum rendelkezésre álljon, valamint azért, hogy az egyenlegkifizetéstől számított legalább öt évig megőrzésre kerüljön az összes alátámasztó dokumentum másolata valamennyi társult kedvezményezett vonatkozásában.

A koordináló kedvezményezett az (a) – (f) pontokban meghatározott feladatok elvégzését nem adhatja alvállalkozásba a többi kedvezményezett vagy harmadik fél részére.

II.2.4 A külső monitoringcsoport szerepe

A projekt megvalósításának nyomon követéséhez az Ügynökség/Bizottság külső monitoringcsoportot választott ki (a továbbiakban: „*külső monitoringcsoport*”), hogy segítse a projektek előrehaladásának nyomon követését és mérését, valamint a ténylegesen felmerülő költségekhez való igazodásuk ellenőrzését.

A *külső monitoringcsoport* nem jogosult az Ügynökség/Bizottság nevében történő döntéshozatalra. A külső monitoringcsoport kedvezményezettek részére tett javaslata vagy

nyilatkozata nem tekintendő az Ügynökség/Bizottság álláspontjának.

II.3. CIKK – KOMMUNIKÁCIÓ A FELEK KÖZÖTT

II.3.1 A kommunikáció formája és eszközei

A Szerződéssel vagy annak teljesítésével kapcsolatos minden kommunikáció:

- (a) írásban történik (papíron vagy elektronikus formában);
- (b) a Szerződés számának és a rövidítésének feltüntetésével; és
- (c) az I.6. cikkben meghatározott elérhetőségekre történő megküldéssel.

Amennyiben valamely fél észszerű időn belül elektronikus formájú kommunikációra vonatkozó írásbeli megerősítést kér, a küldő köteles a lehető leghamarabb rendelkezésre bocsátani a kommunikáció eredeti, aláírt, nyomtatott példányát.

Az Ügynökséggel/Bizottsággal történő közvetlen kommunikációt megelőzően a koordináló kedvezményezettnek előzetesen a *külső monitoringcsoporttal* kell egyeztetnie. Minden, a Szerződéssel vagy annak teljesítésével kapcsolatos, a koordináló kedvezményezett által az Ügynökség/Bizottság részére küldött levelezést egyidejűleg a *külső monitoringcsoportnak* is meg kell küldeni.

A hivatalos értesítéseket ajánlott levélben tértivevénnyel vagy ezzel egyenértékű bizonylattal, illetve ezzel egyenértékű elektronikus formában kell megküldeni.

II.3.2 A kommunikáció időpontja

Mindennemű kommunikáció keltének a címzett általi kézhezvétel időpontja tekintendő, kivéve, ha a Szerződés az adott kommunikáció feladási dátumát jelöli meg ekként.

Az e-mail a címzett által átvettnek tekintendő a sikeres elküldés napján, amennyiben az I.6. cikkben feltüntetett e-mail címre küldték el. A küldő félnek képesnek kell lennie a küldés időpontjának bizonyítására. Amennyiben a küldő fél a kézbesítés sikertelenségéről szóló hibaüzenetet kap, mindent meg kell tennie annak biztosítása érdekében, hogy a másik fél e-mailben vagy postai úton valóban megkapja a kommunikációt. Ebben az esetben a küldő fél a kötelezettség teljesítésére vonatkozó határidő elmulasztásért nem vonható felelősségre.

Az Ügynökség/Bizottság részére postai vagy futárszolgálattal megküldött küldemény kézhezvételi dátumának az I.6.2. cikkben megjelölt egység általi átvétel, illetve a *külső monitoringcsoport* általi kézhezvétel dátumát kell tekinteni, attól függően, hogy melyik történt később.

A *hivatalos értesítések* címzett fél általi kézhezvételének az a dátum tekintendő, amely a küldő fél által kapott, az üzenet meghatározott címzett fél számára történő kézbesítését igazoló bizonylaton szerepel.

II.4. CIKK – KÁRTÉRÍTÉSI FELELŐSSÉG

II.4.1 Az Ügynökség/Bizottság nem vonható felelősségre a kedvezményezettek bármelyike által okozott vagy elszenvedett károkért, ideértve a *projekt* megvalósítása során vagy annak

következtében harmadik feleknek okozott károkat.

II.4.2 A *vis maior* eseteitől eltekintve a kedvezményezettek kártalanítják az Ügynökséget/Bizottságot a *projekt* megvalósításából, illetve a *projekt* Szerződésnek nem teljesen megfelelő megvalósításból eredő valamennyi kárért.

II.5. CIKK – ÖSSZEFÉRHETETLENSÉG

II.5.1 A kedvezményezetteknek minden szükséges óvintézkedést meg kell tenniük az *összeférhetetlenség* megakadályozásának érdekében.

II.5.2 Az Ügynökséget/Bizottságot a kedvezményezettek haladéktalanul tájékoztatják minden olyan körülményről, amely kimeríti az *összeférhetetlenség* fogalmát, vagy valószínűsíthetően összeférhetetlenséghez vezet. A kedvezményezetteknek haladéktalanul meg kell tenniük a szükséges lépéseket a kialakult helyzet megszüntetésére.

Az Ügynökség/Bizottság ellenőrizheti, hogy a foganatosított intézkedések megfelelőek-e, illetve hogy van-e szükség további intézkedések meghatározott határidőn belüli megtételére.

II.6. CIKK – TITOKTARTÁS

II.6.1 A *projekt* megvalósítása során és az egyenlegkifizetés utáni öt éven keresztül a felek kötelesek bizalmasan kezelni a *bizalmas információkat és dokumentumokat*.

II.6.2 A felek a bizalmas információkat és dokumentumokat csak abban az esetben használhatják a Szerződés szerinti kötelezettségeik teljesítésétől eltérő célra, ha a másik fél ahhoz előzetesen írásban hozzájárult.

II.6.3 A titoktartási kötelezettség nem alkalmazandó, ha:

- (a) a közvétevő fél beleegyezik a másik fél e kötelezettségek alóli felmentésébe;
- (b) a *bizalmas információk vagy dokumentumok* a titoktartási kötelezettség megszegése nélkül válnak publikussá;
- (c) a *bizalmas információk vagy dokumentumok* közzétételét törvény írja elő
- (d) a *bizalmas információk vagy dokumentumok* az Ügynökség és Bizottság között kerülnek továbbításra.

II.6.4 A *külső monitoringcsoportra* ugyanazok a titoktartási kötelezettségek vonatkoznak, mint a kedvezményezettekre és az Ügynökségre/Bizottságra.

II.7. CIKK – SZEMÉLYES ADATOK KEZELÉSE

II.7.1 A személyes adatok Ügynökség/Bizottság általi kezelése

Az Ügynökség/Bizottság a Szerződésben szereplő minden személyes adatot a 45/2001/EK rendelet szerint kezel.⁶

⁶Az Európai Parlament és a Tanács 45/2001/EK rendelete (2000. december 18.) a személyes adatok közösségi intézmények és szervek által történő feldolgozása tekintetében az egyének védelméről, valamint az ilyen adatok szabad áramlásáról.

Az ilyen adatokat az adatok ellenőrzésével megbízott, az I.6.1. cikkben megjelölt szerv kizárólag a Szerződés teljesítése, kezelése és felügyelete, vagy az EU pénzügyi érdekeinek védelme céljából – ideértve az ellenőrzéseket, az auditokat és a vizsgálatokat – kezelheti, a II.27. cikkben foglaltak szerint.

A kedvezményezetteknek hozzáféréssel rendelkeznek a személyes adataikhoz, illetve jogosultak ezen adatokat helyesbítését kérni. E célból személyes adataik kezelésével kapcsolatos bármely kérésüket az adatok ellenőrzésével megbízott, az I.6.1. cikkben megjelölt szervhez intézhetik.

A kedvezményezettek bármikor fordulhatnak az európai adatvédelmi biztoshoz.

II.7.2 A személyes adatok kedvezményezettek általi kezelése

A kedvezményezettek a kötelesek a Szerződés vonatkozásában a személyes adatokat a vonatkozó uniós és nemzeti adatvédelmi jogszabályoknak (ideértve az engedélyezési és értesítési kötelezettségeket) megfelelően kezelni.

A kedvezményezettek alkalmazottaik részére kizárólag szigorúan a Szerződés teljesítéséhez, kezeléséhez és felügyeletéhez szükséges adatokhoz biztosíthatnak hozzáférést.

A kedvezményezettek vállalják, hogy megfelelő technikai és szervezeti biztonsági intézkedéseket foganatosítanak, tekintettel az érintett személyes adatok feldolgozásából és jellegéből adódó kockázatokra. Ennek célja, hogy:

- (a) megakadályozzanak minden, a személyes adatokat feldolgozó számítógépes rendszerekhez történő jogosulatlan hozzáférést, így különösen:
 - (i) megakadályozzák az adathordozók jogosulatlan leolvasását, másolását, módosítását vagy eltávolítását;
 - (ii) megakadályozzák a jogosulatlan adatbevitelt, valamint a tárolt személyes adatok jogosulatlan közlését, megváltoztatását vagy törlését;
 - (iii) megakadályozzák az adatfeldolgozó rendszerek adatátviteli eszközök segítségével történő jogosulatlan használatát;
- (b) biztosítsák, hogy az adatfeldolgozó rendszer jogosult felhasználói csak azokhoz a személyes adatokhoz férhessenek hozzá, amelyekre a hozzáférési jogosultságuk kiterjed;
- (c) rögzítsék, hogy mely személyes adat, mikor és kinek került átadásra;
- (d) biztosítsák, hogy a harmadik személyek megbízásából feldolgozásra kerülő személyes adatokat kizárólag az Ügynökség/Bizottság által előírt módon lehessen kezelni;
- (e) biztosítsák, hogy a személyes adatok átadása és az adathordozók szállítása során az adatokat engedély nélkül ne lehessen leolvasni, másolni, illetve törölni;
- (f) szervezeti felépítésüket úgy alakítsák ki, hogy az megfeleljen az adatvédelmi követelményeknek.

II.8. CIKK – AZ UNIÓS TÁMOGATÁS LÁTHATÓSÁGA

II.8.1 Információ az uniós támogatásról, valamint a LIFE program és a Natura 2000 logók használatáról

a) Amennyiben az Ügynökség/Bizottság másképpen nem rendeli el vagy hagyja jóvá, a projekttel kapcsolatos minden, a kedvezményezettek által egyénileg vagy közösen létrehozott médiaanyag vagy publikáció, ideértve a konferenciákon, szemináriumokon bemutatott vagy promóciós anyagokat (pl. brosrák, szórólapok, poszterek, prezentációk, elektronikus anyagok stb.) köteles:

- i. feltüntetni, hogy a projekt uniós támogatásban részesült; és
- ii. feltüntetni a *LIFE Program logóját* is (a LIFE rendelet II. számú melléklete, <http://ec.europa.eu/environment/life/toolkit/comtools/resources/logos.htm>) Audiovizuális anyagok esetén az anyag elején és/vagy végén explicit, hallható és olvasható formában kell hivatkoznia a LIFE pénzügyi támogatásra (pl. „Készült az Európai Unió LIFE Programjának hozzájárulásával”).

A projekt keretében megszerzett minden tartós cikk fel kell tüntetni a LIFE logót, kivéve, ha az Ügynökség/Bizottság másként rendelkezik.

Amennyiben más logóval együtt tüntetik fel, a *LIFE Program logójának* megfelelően kiemelten kell szerepelnie.

A *LIFE Program logójának* feltüntetési kötelezettsége nem ruházza át annak kizárólagos használati jogát a kedvezményezettekre. A kedvezményezettek nem sajátíthatják ki a *LIFE Program logóját*, vagy bármely ehhez hasonló logót vagy márkavédjegyet, sem bejegyzés, sem más eljárás útján.

Az első, második és harmadik albekezdésben, valamint az azokban foglalt feltételek alkalmazásában a kedvezményezettek az Ügynökség/Bizottság előzetes engedélye nélkül is használhatják a *LIFE Program logóját*.

A Natura 2000 területeken zajló, vagy a Natura 2000 hálózat integritásához hozzájáruló projektek esetén a LIFE Program logójára vonatkozó kötelezettségek érvényesek a [Natura 2000 logóra is](http://ec.europa.eu/environment/life/toolkit/comtools/resources/logos.htm) (<http://ec.europa.eu/environment/life/toolkit/comtools/resources/logos.htm>). A projekt jelentőségét a Natura 2000 hálózat létesítése szempontjából a hirdetőtáblákon és a honlapokon is fel kell tüntetni.

b) A koordináló kedvezményezett *projekthonlapot* hoz létre, vagy meglévő honlapot használ fel e célra az Európai Unió legalább egy hivatalos nyelvén a projekttevékenységek, a projekt előrehaladása és eredményei megismertetéséhez. A jelentésekben a projekt fő eredményeit tartalmazó publikus webcímet fel kell tüntetni. E honlapnak az I.2.2. cikkben meghatározott kezdő dátumtól számítva legkésőbb hat hónapon belül el kell indulnia, rendszeresen frissülnie kell, és a projekt befejezése után legalább öt évig fenn kell tartani. A projekt angol nyelvű összefoglalása, a koordináló kedvezményezett nevével és kapcsolati adataival együtt felkerül a LIFE weboldalára, ahol nyilvánosan elérhető.

c) A kedvezményezettek *hirdetőtáblákat* állítanak fel és tartanak fenn, amelyek ismertetik a projektet a megvalósítás helyszínén, illetve stratégiai, a nagyközönség által megközelíthető és látható helyeken.

II.8.2 Az Ügynökség/Bizottság felelősségét kizáró nyilatkozatok

Bármely, a kedvezményezettek közös vagy egy kedvezményezett egyéni, projekttel kapcsolatos, bármilyen formában és eszközzel történő kommunikációjában vagy publikációjában jelezni kell, hogy:

- (a) az kizárólag a szerző nézetét tükrözi; és
- (b) az Ügynökség/Bizottság nem felelős a benne szereplő információ későbbi felhasználásáért

II.9. CIKK – MÁR FENNÁLLÓ JOGOK, TULAJDONVISZONYOK ÉS AZ EREDMÉNYEK FELHASZNÁLÁSA (IDEÉRTVE AZ IPARI MINTAOLTALOMHOZ ÉS SZELLEMI TULAJDONHOZ FÜZŐDŐ JOGOKAT)

II.9.1 Az eredmények kedvezményezettek általi tulajdonlása

Ha a Szerződés másképpen nem rendelkezik, a projekt eredményeinek tulajdonjoga – ideértve az ipari mintaoltalomhoz és szellemi tulajdonhoz fűződő jogokat, valamint a jelentések, illetve egyéb, vonatkozó dokumentumok tulajdonjogát – a kedvezményezetteket illeti.

A környezetbarát technológiák és modellek alkalmazásának elősegítése érdekében javasolt, hogy a kedvezményezettek a projekt megvalósításából közvetlenül származó valamennyi dokumentumot, szabadalmat és know-how-t diszkriminációtól mentesen és észszerű üzleti feltételek alkalmazásával az egész Unió területén elérhetővé tegyék.

II.9.2 Már fennálló jogok

Amennyiben az Ügynökség/Bizottság írásos kérelmet küld a kedvezményezettek részére, amelyben meghatározza, hogy mely eredményeket kíván felhasználni, a kedvezményezettek kötelesek:

- (a) az azokban az eredményekben foglalt valamennyi *már fennálló jogot* tartalmazó listát összeállítani; és
- (b) ezt a listát az Ügynökség/Bizottság rendelkezésére bocsátani legkésőbb az egyenlegkifizetési kérelemmel együtt.

A kedvezményezettek biztosítják, hogy ők maguk vagy kapcsolt vállalkozásaik minden tekintetben jogosultak a *már fennálló jogok* használatára a Szerződés teljesítése során.

II.9.3 Az Unió joga az eredmények és a korábban fennálló jogok használatára

A kedvezményezettek biztosítják az Unió és a Bizottság/Ügynökség részére a projekt eredményeinek használatára vonatkozó következő jogokat:

- (a) saját céljára, így különösen az Ügynökség/Bizottság, az Unió egyéb intézményei, ügynökségei és szervei, valamint a tagállamok intézményei munkatársai számára történő hozzáférhetővé tételére, továbbá részben vagy egészben, korlátlan példányszámban történő sokszorosításra;

(b) sokszorosítás: az eredmények bármely eszközzel (mechanikus, digitális vagy egyéb eszközzel), bármely formában, részben vagy egészben történő közvetlen vagy közvetett, ideiglenes vagy tartós sokszorosításának engedélyezésére való jog;

(c) nyilvánosság előtti bemutatás: a nyilvánosságnak szóló bármely bemutató előadás vagy kommunikáció engedélyezésére való jog, amely előadás vagy kommunikáció történhet interneten keresztül vagy más eszközökkel, ideértve az eredmények nyilvános hozzáférhetővé tételét oly módon, hogy a nyilvánosság tagjai az általuk egyénileg kiválasztott helyszínről és időpontban érthessék el azokat; e jog a kábeles, illetve a műholdas kommunikációra és közvetítésre is kiterjed;

(d) terjesztés: az eredmények vagy az eredmények másolatainak a nyilvánosság számára történő közvetítése bármely formájának engedélyezésére való jog;

(e) adaptálás: az eredmények módosítására való jog;

(f) fordítás;

(g) az adatoknak az Ügynökségre/Bizottságra érvényes dokumentumkezelési szabályokkal összhangban történő tárolására és archiválására való jog, ideértve a megőrzés vagy az új felhasználás céljára történő digitalizációt és formátummódosítást;

(h) amennyiben az eredmények dokumentumok, e dokumentumoknak a Bizottság 2011. december 12-i, a bizottsági dokumentumok további felhasználásáról 2011/833/EU határozata szerinti további felhasználásának engedélyezésére való jog, amennyiben ez a határozat alkalmazandó és amennyiben a dokumentumok e határozat hatálya alá tartoznak, és a határozat egyetlen rendelkezése sem zárja ki azokat. E rendelkezés alkalmazásában a „további felhasználás” és a „dokumentum” a 2011/833/EU rendelkezésben megadott értelemben használandók.

(i) a kedvezményezettek által a projekt kapcsán gyűjtött LIFE alapvető projektindikátorok széles körben hozzáférhető adatbázisokban, tartalmakban vagy publikációkban történő szerepeltetése, többek között „nyílt hozzáférésű” portálokon, „nyílt adatportálokon” vagy hasonló adatbázisokon keresztül, függetlenül attól, hogy ezek szabadon hozzáférhetők vagy előfizetési módon érhetők el.

A fenti használati jogokat a Különös feltételek tovább részletezhetik. Az Unió részére további használati jogok fogalmazhatók meg a Különös feltételekben.

A kedvezményezettek szavatolják, hogy az Unió jogosult valamennyi, a projekt eredményeinek részét képező *már fennálló jogok* használatára. Ha a Különös feltételek másként nem rendelkeznek, a *már fennálló jogok* ugyanarra a célra és ugyanolyan feltételek mellett használhatók fel, mint a projekt eredményei.

A szerzői jog tulajdonosáról szóló tájékoztatást fel kell tüntetni azokban az esetekben, amikor az eredményt az Unió közzéteszi. A szerzői jogvédelmi információ megjelenítése a következő formában történik: „© – év – a szerzői jog tulajdonosa. Minden jog fenntartva. A felhasználás az Európai Unió részére a feltételekben rögzítettek szerint engedélyezve.”

Amennyiben a kedvezményezettek biztosítják a használati jogokat az Ügynökség/Bizottság részére, az nincs hatással Ügynökség/Bizottság II.6. cikk szerinti titoktartási kötelezettségére, valamint a kedvezményezettek II.2.1. cikk szerinti kötelezettségére.

II.10. CIKK – A PROJEKT MEGVALÓSÍTÁSÁHOZ SZÜKSÉGES SZERZŐDÉSEK ODAÍTÉLÉSE

II.10.1 Amennyiben a *projekt* megvalósításához a kedvezményezetteknek árut, tevékenységet vagy szolgáltatást kell beszerezniük, a kedvezményezettek ajánlattételi felhívást követően a szerződést a legjobb ár-érték arány felmutató, vagy adott esetben a legalacsonyabb árat kínáló ajánlattevővel kötik meg. Ennek során kizárják az *összeférhetetlenséget*. Az ajánlattételi eljárásnak meg kell felelnie az átláthatóság és a minden potenciális ajánlattevővel szembeni egyenlő bánásmód követelményeinek. A kedvezményezettek kötelesek írásos jegyzőkönyvet felvenni az eljárás menetéről, biztosítandó, hogy ezek a feltételek a teljes pályázattételi eljárás során, a kedvezményezettek szokásos beszerzési politikájának és/vagy gyakorlatának megfelelően teljesüljenek.

A kedvezményezetteknek biztosítaniuk kell, hogy az Ügynökség/Bizottság, az Európai Számvevőszék és az Európai Csalás Elleni Hivatal (OLAF) a kedvezményezettek alvállalkozóival szemben is gyakorolhatják a II.27. cikk szerinti jogaikat.

Amennyiben egy szerződés ellenértéke meghaladja a 135 000 eurót, minden kedvezményezettnek nyílt ajánlattételi eljárást kell alkalmaznia, az ajánlattételi felhívás(ok)at pedig közzé kell tenni a releváns médiában. E küszöbérték megállapításánál a kedvezményezettnek az összes vonatkozó beszerzési tétel értékét együttesen kell figyelembe vennie.

A 135 000 eurós küszöbérték vagy a vonatkozó nemzeti közbeszerzési szabályok szerinti küszöbérték alatt a kedvezményezett a szerződést a legjobb ár-érték arányt, vagy adott esetben a legalacsonyabb árat kínáló ajánlattevővel köti meg, kizárva minden összeférhetetlenséget, és írásban rögzíti azt, hogy a legjobb ár-érték arány kritérium a kedvezményezett szokásos beszerzési politikájának és/vagy gyakorlatának megfelelően miként teljesült.

II.10.2 A kedvezményezettek, amelyek a 2014/24/EU irányelv⁷ értelmében „ajánlatkérőnek” vagy a 2014/25/EU irányelv értelmében⁸ „ajánlatkérő szervnek” minősülnek, kötelesek megfelelni a vonatkozó nemzeti közbeszerzési szabályoknak.

A kedvezményezettek biztosítják, hogy a rájuk vonatkozó, a II.4., II.5., II.6. és II.9. cikkek szerinti rendelkezések ugyanúgy vonatkozzanak az alvállalkozókra is.

II.10.3 A kedvezményezettek kizárólagos felelősséget vállalnak a *projekt* megvalósításáért, valamint a Szerződésnek való megfelelésért.

II.10.4 Amennyiben a kedvezményezettek megszegik a II.10.1. cikkben foglalt kötelezettségeiket, az érintett szerződéssel kapcsolatos költségek a II.19.2. cikk (c), (d) és (e)

⁷ Az Európai Parlament és a Tanács 2014/24/EU irányelve (2014. február 26.) a közbeszerzésről és a 2004/18/EK irányelv hatályon kívül helyezéséről

⁸ Az Európai Parlament és a Tanács 2014/25/EU irányelve (2014. február 26.) a vízügyi, energiaipari, közlekedési és postai szolgáltatási ágazatban működő ajánlatkérők beszerzéseiről és a 2004/17/EK irányelv hatályon kívül helyezéséről

pontjának megfelelően nem elszámolhatónak minősülnek.

Amennyiben a kedvezményezettek megszegik a II.10.2. cikkben foglalt kötelezettségeiket, a támogatás mértéke a II.25.4. cikk szerint csökkenthető.

II.11. CIKK – A PROJEKT RÉSZÉT KÉPEZŐ FELADATOK ALVÁLLALKOZÁSBA ADÁSA

II.11.1 A kedvezményezettek a *projekt* részét képező feladatokat alvállalkozásba adhatnak. Amennyiben így tesznek, gondoskodniuk kell arról, hogy a II.10. cikkben előírt feltételek mellett az alábbiak is teljesülnek:

- (a) az alvállalkozásba adás nem terjed ki a *projekt* alaptevékenységeire;
- (b) az alvállalkozásba adás indokolt, tekintettel a *projekt* jellegére, valamint a megvalósításához szükséges tételekre;
- (c) az alvállalkozásba adás becsült költségei egyértelműen azonosíthatók a III. számú mellékletben szereplő becsült költségvetésben;

az alvállalkozásba adást – amennyiben arról nem rendelkezik a II. és a III. számú melléklet – minden esetben közölnie kell a kedvezményezettnek és jóvá kell hagynia az Ügynökségnek/Bizottságnak. Az Ügynökség/Bizottság az alvállalkozásba adás után is adhatja jóváhagyását, amennyiben:

- az alvállalkozásba adást az I.4.3. vagy az I.4.4. cikkben hivatkozott időközi vagy végleges technikai jelentés egyedileg megindokolja; és

- az alvállalkozásba adás nem tartalmazza a Szerződés oly módosítását, amely utólag megkérdőjelezné a támogatást odaítélő döntést, vagy ellentmondana az ajánlattevőkkel szembeni egyenlő bánásmód követelményének;

- (d) a kedvezményezettek biztosítják, hogy:
 - i. rájuk vonatkozó, a II.8. cikk szerinti feltételek ugyanúgy vonatkozzanak az alvállalkozóra is;
 - ii. valamennyi, az alvállalkozók által kibocsátott számla egyértelműen hivatkozzon a LIFE projektre (annak azonosítójára, címeire vagy rövid címeire), valamint a kedvezményezettek által kibocsátott megrendelésre/alvállalkozói szerződésre;
 - iii. valamennyi, az alvállalkozók által kibocsátott számla megfelelően részletes, hogy biztosítsa az adott szolgáltatás által lefedett tételek azonosítását (mindegyik tétel egyértelmű leírásával és költségével).

II.11.2 Amennyiben a kedvezményezettek megszegik a II.11.1. cikk (a), (b), (c) vagy (d) pontjában foglalt kötelezettségeiket, az érintett szerződéssel kapcsolatos költségek a II.19.2. cikk (f) pontjának megfelelően nem elszámolhatónak minősülnek.

Amennyiben a kedvezményezettek megszegik a II.11.1. cikk (e) pontjában foglalt kötelezettségüket, a támogatás mértéke a II.25.4. cikk szerint csökkenthető.

II.12. CIKK – HARMADIK FELEK PÉNZÜGYI TÁMOGATÁSA

II.12.1 Amennyiben a projekt megvalósítása érdekében harmadik felek részére szükséges pénzügyi támogatást nyújtani, a kedvezményezettek az ilyen támogatást a II. számú mellékletben foglalt feltételeknek megfelelően hajtják végre, amelyek legalább a következőket tartalmazzák:

- (a) a pénzügyi támogatás maximális összege, amely az egyes harmadik felek esetében nem haladja meg a 15 000 eurót, és a projektidőszakra a 100 000 euró maximális összeget;
- (b) a pénzügyi támogatás pontos összegének meghatározási kritériumai;
- (c) a különféle tevékenységtípusok, amelyek pénzügyi támogatásban részesülhetnek a fix lista alapján;
- (d) a személyek vagy kategóriák meghatározása, amelyek pénzügyi támogatásban részesülhetnek;
- (e) a pénzügyi támogatás nyújtásának kritériumai.

II.12.2 Nem engedélyezett a díjak formájában nyújtott pénzügyi támogatás.

II.12.3 A kedvezményezettek biztosítják, hogy a rájuk vonatkozó, a II.3, II.4, II.5, II.7, II.8, és II.27. cikkek szerinti feltételek ugyanúgy vonatkozzanak a pénzügyi támogatásban részesülő harmadik felekre is.

II.13. CIKK – SZERZŐDÉSMÓDOSÍTÁS

II.13.1 A Szerződés kizárólag írásban módosítható.

II.13.2 A Szerződés módosítása nem készülhet olyan céllal vagy nem járhat olyan következménnyel, amely utólag megkérdőjelezné a támogatást odaítélő döntést, vagy ellentmondana a pályázókkal szembeni egyenlő bánásmód követelményének.

A Szerződés formális módosítására csak jelentős változtatások esetén és csak kifejezetten indokolt esetben kerülhet sor.

A II. számú mellékletben leírt projektfázisok befejezése előtt három hónappal, az I.4.3. cikk szerinti kapcsolódó időközi technikai és pénzügyi jelentéstervezettel együtt a koordináló kedvezményezett módosítási kérelmet nyújt be a megvalósítási terv frissítéséhez, ideértve a következő fázis költségvetését.

II.13.3 A módosítási kérelmet minden esetben:

- (a) megfelelően meg kell indokolni;
- (b) megfelelő alátámasztó dokumentumoknak kell kísérnie; és
- (c) a másik félnek kellő időben, a módosítás hatályba lépése előtt, de legalább a *megvalósítási időszak* vége előtt egy hónappal kell megküldeni.

A (c) pont nem alkalmazandó a módosítást kérelmező fél által kellőképpen indokolt és a másik fél által elfogadott esetekre.

II.13.4 A kedvezményezettek nevében a módosítási kérelmet a koordináló kedvezményezett nyújtja be. Ha a koordináló kedvezményezett megváltoztatását annak beleegyezése nélkül kéri, a kérelmet az összes többi kedvezményezettnek együttesen kell benyújtania. E kérelemhez csatolni kell a koordináló kedvezményezett véleményét vagy annak bizonyítékát, hogy véleményét írásban kikérték.

II.13.5 A módosítások hatályba lépésének időpontja a legutolsó fél általi aláírás időpontja, vagy a módosítási kérelem jóváhagyásának dátuma.

A módosítások a felek által megállapodott dátummal lépnek hatályba, illetve ilyen időpont hiányában a módosítás bevezetésének időpontjában.

II.14. CIKK – KÖVETELÉSEK ENGEDMÉNYEZÉSE HARMADIK FELEKRE

II.14.1 A kedvezményezettek az Ügynökséggel/Bizottsággal szemben fennálló fizetési igényeiket nem engedményezhetik harmadik személyre, kivéve, ha azt az Ügynökség/Bizottság a koordináló kedvezményezett által a kedvezményezettek nevében benyújtott írásos és indokolt kérelmére jóváhagyta.

Amennyiben az Ügynökség/Bizottság nem fogadja el az engedményezést, vagy annak feltételei nem teljesülnek, az engedményezés nem hatályos az Ügynökséggel/Bizottsággal szemben.

II.14.2 Az ilyen engedményezés semmilyen esetben sem menti fel a kedvezményezetteket az Ügynökség/Bizottság felé vállalt kötelezettségeik teljesítése alól.

II.15. CIKK – *VIS MAIOR*

II.15.1 A *vis maiort* elszenvedő fél haladéktalanul *hivatalos értesítést* küld a másik félnek, feltüntetve a helyzet vagy esemény jellegét, valószínűsíthető időtartamát és előre látható hatását.

II.15.2 A felek megfelelő óvintézkedéseket foganatosítanak, hogy korlátozzák a *vis maior* által esetlegesen okozott károkat. A felek minden tőlük telhetőt megtesznek azért, hogy a *projekt* megvalósítását a lehető leghamarabb időn belül folytathassák.

II.15.3 A *vis maiort* elszenvedő fél nem tekintendő a Szerződés értelmében kötelezettségszegésen ért félnek, amennyiben a szerződéses kötelezettségeinek a *vis maior* következményeként nem tudott eleget tenni.

II.16. CIKK – A PROJEKT MEGVALÓSÍTÁSÁNAK FELFÜGGESZTÉSE

II.16.1 A projekt megvalósításának kedvezményezettek általi felfüggesztése

A koordináló kedvezményezett, a kedvezményezettek nevében eljárva, részben vagy teljesen felfüggesztheti a *projekt* megvalósítását abban az esetben, ha olyan kivételes körülmények merülnek fel, melyek a *projekt* megvalósítását rendkívüli módon megnehezítik vagy

ellehetetlenítik, így különös tekintettel a vis maior esetére.

A koordináló kedvezményezett haladéktalanul tájékoztatja az Ügynökséget/Bizottságot, kitérve a következőkre:

- (a) a felfüggesztés okai, ideértve a kivételes körülmények beállásának időpontját vagy időszakát, és
- (b) a folytatás várható időpontja.

Amint a körülmények lehetővé teszik a kedvezményezettek számára a *projekt* megvalósításának folytatását, a koordináló kedvezményezett haladéktalanul tájékoztatja e tényről az Ügynökséget/Bizottságot, és a Szerződés módosítására irányuló kérelmet nyújt be a II.16.3. cikk rendelkezései szerint. Nem alkalmazandó ez a kötelezettség, amennyiben a Szerződés vagy egy kedvezményezett részvétele a II.17.1., II.17.2. cikk, vagy a II.17.3.1. cikk (c) vagy (d) pontja szerint felfüggesztésre kerül.

II.16.2 A projekt megvalósításának Ügynökség/Bizottság általi felfüggesztése

II.16.2.1 A felfüggesztés indokai

Az Ügynökség/Bizottság jogosult a *projektet*, vagy annak bármelyik részét felfüggeszteni, amennyiben:

- (a) amennyiben az Ügynökség/Bizottság bizonyítékkal rendelkezik afelől, hogy egy kedvezményezett *lényeges hibákat, szabálytalanságokat* vagy csalást követett el a támogatás-odaítélési folyamat, vagy a Szerződés teljesítése során, vagy amennyiben egy kedvezményezett nem tesz eleget a Szerződés értelmében vállalt kötelezettségeinek;
- (b) ha az Ügynökség/Bizottság bizonyítékkal rendelkezik afelől, hogy egy kedvezményezett rendszerszintű vagy visszatérő hibákat, *szabálytalanságokat, csalást* vagy súlyos kötelezettségszegést követett el a kedvezményezettnek hasonló feltételek mellett odaítélt, az Unió vagy az Európai Atomenergia-közösség („Euratom”) által finanszírozott más támogatásokkal kapcsolatban, és a kérdéses hibák, szabálytalanságok, csalások vagy kötelezettségszegések a jelen támogatásra jelentős hatással bírnak; vagy
- (c) amennyiben az Ügynökség/Bizottság azt gyanítja, hogy a támogatás-odaítélési folyamat során vagy a Szerződés teljesítése során egy kedvezményezett *lényeges hibákat, szabálytalanságokat, csalást* vagy kötelezettségszegést követett el, és az Ügynökségnek/Bizottságnak ki kell vizsgálnia, hogy valóban történt-e ilyen esemény.

II.16.2.2 Felfüggesztési eljárás

1. lépés — A *projekt* megvalósításának felfüggesztése előtt az Ügynökség/Bizottság *hivatalos értesítést* küld a koordináló kedvezményezett részére,

- (a) tájékoztatja:
 - (i) a megvalósítás felfüggesztésére irányuló szándékáról;
 - (ii) a felfüggesztés indokairól;
 - (iii) a II.16.2.1. cikk (a) és (b) pontjaiban hivatkozott esetekben a megvalósítás

folytatásához szükséges feltételekről; és

(b) felhívja arra, hogy a hivatalos értesítés kézhezvételétől számított 30 naptári napon belül tegye meg észrevételeit.

2. lépés — Ha az Ügynökség/Bizottság nem kap kézhez észrevételt, vagy úgy dönt, hogy a benyújtott észrevételek ellenére folytatja a eljárást, akkor *hivatalos értesítést* küld a koordináló kedvezményezett részére, amelyben tájékoztatja:

- (a) a megvalósítás felfüggesztéséről;
- (b) a felfüggesztés indokairól; és
- (c) a II.16.2.1. cikk (a) és (b) pontjaiban hivatkozott esetekben a megvalósítás folytatásához szükséges végső feltételekről; vagy
- (a)
- (d) a II.16.2.1. cikk (c) pontjában hivatkozott esetben a szükséges ellenőrzés irányadó befejezési dátumáról.

A koordináló kedvezményezett a felfüggesztésről haladéktalanul tájékoztatja az a többi kedvezményezettet. A felfüggesztés a *hivatalos értesítés* koordináló kedvezményezett általi kézhezvételét követő ötödik naptári napon lép hatályba, vagy a *hivatalos értesítésben* meghatározott, ettől eltérő későbbi időpontban.

Ellenkező esetben az Ügynökség/Bizottság köteles *hivatalos értesítést* küldeni a koordináló kedvezményezett részére, amelyben tájékoztatja a felfüggesztési eljárás megszüntetéséről.

II.16.2.3 A megvalósítás folytatása

A projekt megvalósításának folytatásához a kedvezményezettek kötelesek az értesítésben szereplő feltételeknek a lehető leghamarabb eleget tenni, és tájékoztatni az Ügynökséget/Bizottságot az elért eredményekről.

Amennyiben a megvalósítás folytatásának feltételei teljesültek, vagy a szükséges ellenőrzések megtörténtek, erről az Ügynökség/Bizottság *hivatalos értesítést* küld a koordináló kedvezményezettnek, amelyben:

- (a) tájékoztatja arról, hogy a felfüggesztés megszüntetésének feltételei teljesülnek, és
- (b) felhívja a Szerződés módosítására irányuló kérelem II.16.3. cikk rendelkezéseinek megfelelően történő benyújtására. Nem alkalmazandó ez a kötelezettség, amennyiben a Szerződés vagy egy kedvezményezett részvétele a projektben a II.17.1., II.17.2. cikk, vagy a II.17.3.1. cikk (c), (g) vagy (h) pontja szerint felfüggesztésre kerül.

II.16.3 A felfüggesztés joghatásai

Ha a *projekt* megvalósítása folytatható, és a Szerződés nem kerül megszüntetésre, a Szerződést módosítani kell a II.13. cikk rendelkezései szerint,

- (a) meghatározva a *projekt* folytatásának dátumát és
- (b) meghosszabbítva a *projekt* időtartamát; valamint
- (c) végrehajtva a *projekt* új helyzethez történő igazításához szükséges egyéb

módosításokat.

A felfüggesztés feloldása a folytatás módosításban meghatározott dátumával lép életbe. E dátum a szerződésmódosítás hatálybalépési dátuma elé is eshet.

A felfüggesztés alatt a felfüggesztett *projekt* vagy a projekt felfüggesztett részének megvalósításával kapcsolatban felmerülő költségek a támogatásból nem megtéríthetők, illetve nem fedezhetők.

A *projekt* megvalósításának felfüggesztése nem érinti az Ügynökség/Bizottság jogát a Szerződés megszüntetésére vagy valamely kedvezményezett részvételének II.17.3. cikk szerinti megszüntetésére, továbbá a támogatás csökkentésére és a jogosulatlanul kifizetett összegek II.25.4. és II.26. cikkek szerint visszakövetelésére vonatkozó jogát.

Egyik fél sem követelhet kártérítést a másik fél általi felfüggesztésre hivatkozva.

II.17. CIKK – A SZERZŐDÉS MEGSZÜNTETÉSE

II.17.1 A Szerződés koordináló kedvezményezett általi megszüntetése

A kedvezményezettek megszüntethetik a Szerződést.

A koordináló kedvezményezett köteles a megszüntetésről *hivatalos értesítést* küldeni az Ügynökség/Bizottság részére, amelyben a következőket közli:

- (a) a megszüntetés okait; és
- (b) a megszüntetés hatálybalépési dátumát. E dátumnak a *hivatalos értesítés* dátumánál későbbi időpontra kell esnie.

Amennyiben a koordináló kedvezményezett nem közli a megszüntetés okait, vagy amennyiben az Ügynökség/Bizottság úgy véli, hogy az okok nem indokolják a megszüntetést, a Szerződés nem szabályszerűen megszüntetettnek minősül.

A megszüntetés a *hivatalos értesítésben* meghatározott napon lép hatályba.

II.17.2 Egy vagy több kedvezményezett részvételének megszüntetése a koordináló kedvezményezett által

Egy vagy több kedvezményezett részvételét megszüntetheti a koordináló kedvezményezett a társult kedvezményezett kérésére vagy a többi társult kedvezményezett nevében.

A koordináló kedvezményezett a megszüntetésről *hivatalos értesítést* küld az Ügynökség/Bizottság részére, és tájékoztatja a megszüntetésben érintett kedvezményezettet.

Amennyiben a koordináló kedvezményezett részvételének megszüntetése a koordináló kedvezményezett beleegyezése nélkül történik, a *hivatalos értesítést* valamely másik kedvezményezettnek kell benyújtania (amely a többi társult kedvezményezett nevében jár el).

A *hivatalos értesítésnek* a következőket kell tartalmaznia:

- (a) a megszüntetés okait;
- (b) a megszüntetésben érintett kedvezményezett véleményét (vagy annak bizonyítékát, hogy véleményét írásban kikérték);
- (c) a megszüntetés hatálybalépési dátumát. E dátumnak a *hivatalos értesítés* dátumánál későbbi időpontra kell esnie; és
- (d) a II.17.4.2. cikk (a) pontjában hivatkozott módosítási kérelmet.

Amennyiben a koordináló kedvezményezett vagy a kedvezményezett nem közli a megszüntetés okait vagy amennyiben az Ügynökség/Bizottság úgy véli, hogy az okok nem indokolják a megszüntetést, a Szerződés helytelenül megszüntetettnek minősül.

A megszüntetés a *hivatalos értesítésben* meghatározott napon lép hatályba.

II.17.3 Egy vagy több kedvezményezett kizárása vagy a Szerződés megszüntetése az Ügynökség/Bizottság által

II.17.3.1 A megszüntetés indokai

Az Ügynökség/Bizottság abban az esetben szüntetheti meg a Szerződést vagy egy/több kedvezményezett részvételét, ha:

- (a) a kedvezményezett jogi, pénzügyi, technikai, szervezeti vagy tulajdoni helyzetében bekövetkező változás valószínűsíthetően jelentősen kihat a Szerződés teljesítésére, vagy megkérdőjelezi a támogatás odaítéléséről szóló döntést;
- (b) egy vagy több kedvezményezett részvételének kizárását követően a Szerződés szükséges módosításai megkérdőjeleznék a támogatás odaítéléséről született döntést, vagy a pályázókkal szembeni megkülönböztetett bánásmódhoz vezetnének;
- (c) a kedvezményezettek a *projektet* nem a II. számú mellékletben foglaltak szerint valósítják meg, vagy egy kedvezményezett más, a Szerződés szerinti lényeges kötelezettségének nem tesz eleget;
- (d) a projekt megvalósítása *vis maior* vagy kivételes körülmények miatt elmarad vagy felfüggesztésre kerül, és:
 - (i) a folytatás nem lehetséges, vagy
 - (ii) a Szerződés szükséges módosításai utólag megkérdőjeleznék a támogatást odaítélő döntést, vagy ellentmondának a pályázókkal szembeni egyenlő bánásmód követelményének;
- (e) valamely kedvezményezettre, vagy valamely személyre, aki korlátlan felelősséget vállal az adott kedvezményezett adósságaiért, a Pénzügyi Szabályok⁹ 106. cikk (1) bekezdés a) és b) pontjában szabályozott helyzetek valamelyike érvényes;
- (f) valamely kedvezményezettre vagy *kapcsolódó személyre* a Pénzügyi Szabályok 106. cikk (1) bekezdés c), d), e) vagy f) pontjában vagy a 106. cikk (2) bekezdésében szabályozott helyzetek valamelyike érvényes;

⁹Az Európai Parlament és a Tanács 966/2012/EU, Euratom rendelete (2012. október 25.) az Unió általános költségvetésére alkalmazandó pénzügyi szabályokról.

(g) az Ügynökség/Bizottság bizonyítékkal rendelkezik afelől, hogy a kedvezményezett vagy bármely *kapcsolódó személy lényeges hibákat, szabálytalanságokat* vagy *csalást* követett el a támogatás-odaítélési eljárásban vagy a Szerződés teljesítése során, ideértve azt is, ha a kedvezményezett, vagy a bármely *kapcsolódó személy* hamis információt nyújtott be vagy elmulasztotta a szükséges információ szolgáltatását;

(h) ha az Ügynökség/Bizottság bizonyítékkal rendelkezik afelől, hogy egy kedvezményezett rendszerszintű vagy visszatérő hibákat, *szabálytalanságokat*, *csalást* vagy súlyos kötelezettségszegést követett el a kedvezményezettnek hasonló feltételek mellett odaítélt, az Unió vagy az Európai Atomenergia-közösség által finanszírozott más támogatásokkal kapcsolatban, és a kérdéses hibák, *szabálytalanságok*, csalások vagy kötelezettségszegések a jelen támogatásra jelentős hatással bírnak; vagy

(i) az Ügynökség/Bizottság a kedvezményezettnek a koordináló kedvezményezettten keresztül *hivatalos értesítést* küldött, amelyben felkéri a kapcsolt vállalkozás részvételének megszüntetésére, mivel a kapcsolt vállalkozásra az (f), (g) vagy (h) pontokban szabályozott helyzetek valamelyike érvényes, és a kedvezményezett nem kérelmezett a kapcsolt vállalkozás részvételét megszüntető és feladatait újra kiosztó módosítást.

II.17.3.2 A megszüntetési eljárás

1. lépés — A Szerződés vagy az egy vagy több kedvezményezett részvételének megszüntetése előtt az Ügynökség/Bizottság *hivatalos értesítést* küld a koordináló kedvezményezett részére,

(a) tájékoztatja:

- (i) a megszüntetésre irányuló szándékáról;
- (ii) a megszüntetés okait; és

(b) felszólítja arra, hogy a hivatalos értesítés kézhezvételétől számított 45 naptári napon belül:

- (i) nyújtsa be észrevételeit valamennyi kedvezményezett nevében; és
- (ii) a II.17.3.1. cikk (c) pontja szerinti esetben tájékoztassa az Ügynökséget/Bizottságot a szerződéses kötelezettségei teljesülésének biztosítására fogantatosított intézkedésekről.

2. lépés — Ha az Ügynökség/Bizottság nem kap kézhez észrevételt, vagy úgy dönt, hogy a benyújtott észrevételek ellenére folytatja a eljárást, akkor *hivatalos értesítést* küld a koordináló kedvezményezett részére, amelyben tájékoztatja a megszüntetésről és a megszüntetés hatálybalépésének dátumáról. A koordináló kedvezményezett a megszüntetésről haladéktalanul tájékoztatja az a többi kedvezményezettet.

Ellenkező esetben az Ügynökség/Bizottság köteles *hivatalos értesítést* küldeni a koordináló kedvezményezett részére, amelyben tájékoztatja a megszüntetési eljárás megszüntetéséről.

A megszüntetés hatálybalépésének időpontja:

(a) a II.17.3.1. cikk (a), (b), (c) és (e) pontjában szabályozott megszüntetés esetén: a második albekezdésben (azaz a fenti 2. lépésben) hivatkozott, megszüntetésre vonatkozó

hivatalos értesítésben meghatározott nap;

(b) a II.17.3.1. cikk (d), (f), (g), (h) és (i) pontjában szabályozott megszüntetés esetén: a második albekezdésben (azaz a fenti 2. lépésben) hivatkozott, megszüntetésre vonatkozó *hivatalos értesítésben* koordináló kedvezményezett általi kézhezvétele utáni nap.

II.17.3.3 A megszüntetés joghatásai

II.17.4.1 A Szerződés megszüntetésének joghatásai

A koordináló kedvezményezettnek a megszüntetésének hatálybalépésétől számított 60 naptári napon belül be kell nyújtania az egyenlegkifizetési kérelmet az I.4.4. cikk előírásainak megfelelően.

Ha az Ügynökség/Bizottság a fenti határidőn belül nem kapja kézhez az egyenlegkifizetési kérelmet, a támogatásból csak azon költségek téríthetők vissza, illetve fedezhetők, amelyek a jóváhagyott technikai jelentésben és adott esetben a jóváhagyott pénzügyi beszámolóban szerepelnek.

Amennyiben a Szerződést az Ügynökség/Bizottság szünteti meg, mert a koordináló kedvezményezett nem teljesítette a kifizetési kérelem benyújtására vonatkozó kötelezettségét, a koordináló kedvezményezett a megszüntetés után nem nyújthat be kifizetési kérelmet. Ebben az esetben a második albekezdés alkalmazandó.

Az Ügynökség/Bizottság a támogatás végleges összegét a II.25. cikkben foglaltak szerint, az egyenleget a I.4.11. cikkben foglaltak szerint, a benyújtott jelentések alapján számítja ki. A támogatásból csak azok a költségek téríthetők vissza, illetve fedezhetők, amelyek a megszüntetés hatálybalépésének dátuma előtt merültek fel. A támogatásból nem téríthetők vissza, illetve nem fedezhetők azon szerződések költségei, amelyek teljesítése a megszüntetés utánra esik.

Az Ügynökség/Bizottság csökkentheti a támogatás összegét II.25.4. cikk értelmében a következő esetekben:

- (a) a koordináló kedvezményezett nem szabályszerűen szünteti meg a Szerződést a II.17.1. cikk értelmében; vagy
- (b) a Szerződést az Ügynökség/Bizottság szünteti meg a II.17.3.1. cikk (c), (f), (g) (h) és (i) pontjaiban meghatározott bármely ok miatt.

Egyik fél sem követelhet kártérítést a Szerződés másik fél általi megszüntetésére hivatkozva.

A megszüntetés után a kedvezményezettek kötelezettségei továbbra is alkalmazandók, különös tekintettel a I.4., II.6., II.8., II.9., II.14. és II.27. cikkben foglaltakra, valamint az eredmények használatára vonatkozó, a Különös feltételekben foglalt további rendelkezésekre.

II.17.4.2 Az egy vagy több kedvezményezett részvételének megszüntetésével járó joghatások

- a) A koordináló kedvezményezettnek módosítási kérelmet kell benyújtania, amely a következőket tartalmazza:

- (i) javaslat a részvétel megszüntetésével érintett kedvezményezett vagy kedvezményezettek feladatainak újrafelosztásáról; és
- (ii) amennyiben szükséges, egy vagy több új kedvezményezett bevonása, amelyek az érintett kedvezményezett vagy kedvezményezettek jelen Szerződés szerinti valamennyi jogát és kötelezettségét átvállalja (átvállalják).

Ha az Ügynökség/Bizottság valamely kedvezményezett részvételét megszünteti, a koordináló kedvezményezett köteles a megszüntetésének hatálybalépésétől számított 60 naptári napon belül módosítási kérelmet benyújtani.

Ha a koordináló kedvezményezett megszünteti egy kedvezményezett részvételét, a módosítási kérelmet a II.17.2. cikkben hivatkozott, a megszüntetésre vonatkozó *hivatalos értesítésnek* kell tartalmaznia.

Amennyiben a megszüntetés a *megvalósítási időszak* végét követően lép hatályba, nem szükséges módosítási kérelem benyújtása, kivéve, ha az érintett kedvezményezett a koordináló kedvezményezett. Ebben az esetben a módosítási kérelemben új koordináló kedvezményezettet kell javasolni.

Amennyiben az Ügynökség/Bizottság elutasítja a módosítási kérelmet, a Szerződés a II.17.3.1. cikknek megfelelően megszüntethető. A módosítási kérelem elutasítható, ha utólag megkérdőjelezi a támogatást odaítélő döntést, vagy ellentmond a pályázókkal szembeni egyenlő bánásmód követelményének.

b) A megszüntetésben érintett kedvezményezettnek a következőket kell benyújtania a koordináló kedvezményezett felé:

- (i) technikai jelentés; és
- (ii) az utolsó jelentéstételi időszak végétől a megszüntetés hatálybalépésének dátumáig terjedő időszakra vonatkozó pénzügyi beszámoló.

A koordináló kedvezményezett köteles ezt az információt a következő jelentési időszakra vonatkozó kifizetési kérelemben feltüntetni.

A támogatásból csak azok a költségeket téríthetők vissza, illetve fedezhetők, amelyek az érintett kedvezményezettnek a megszüntetés hatálybalépésének dátuma előtt merültek fel. Nem téríthetők vissza és nem fedezhetők a támogatásból azon szerződések költségei, amelyek teljesítése a megszüntetés utánra esik.

Az Ügynökség/Bizottság csökkentheti a támogatás összegét II.25.4. cikk értelmében a következő esetekben:

- (a) valamely kedvezményezett részvételének koordináló kedvezményezett általi, a II.17.2. cikk szerinti megszüntetése nem szabályszerű; vagy
- (b) a kedvezményezett részvételét az Ügynökség/Bizottság szünteti meg a II.17.3.1. cikk
- (c), (f), (h) vagy (i) pontjaiban foglalt indokok alapján.

Egyik fél sem követelhet kártérítést a kedvezményezett részvételének megszüntetésére hivatkozva.

A megszüntetés után az érintett kedvezményezett kötelezettségei továbbra is alkalmazandók, különös tekintettel a I.4., II.6., II.8., II.9., II.14. és II.27. cikkben foglaltakra, valamint az eredmények használatára vonatkozó, a Különös feltételekben foglalt további rendelkezésekre.

II.18. CIKK – IRÁNYADÓ JOG, A JOGVITÁK RENDEZÉSE ÉS A VÉGREHAJTHATÓ DÖNTÉSEK

II.18.1 A Szerződés irányadó joga a vonatkozó uniós jog, ahol szükséges, kiegészítve Belgium jogszabályaival.

II.18.2 Az EUMSZ 272. cikke értelmében az Európai Unió Bíróságának Törvényszéke vagy fellebbezés esetén az Európai Unió Bírósága kizárólagos hatáskörrel rendelkezik az Unió és bármely kedvezményezett közötti, a jelen Szerződés értelmezésével, alkalmazásával vagy érvényességével kapcsolatos jogvitákban, amennyiben az ilyen jogvita tárgyalással nem rendezhető.

II.18.3 Az EUMSZ 299. cikke értelmében a II.26. cikk szerinti visszakövetelés céljából az Ügynökség/Bizottság végrehajtható határozatot hozhat, amelyek — az államokat kivéve — a jogalanyokra vagyoni kötelezettséget rónak.

Az ilyen határozat az EUMSZ 263. cikke értelmében az Európai Unió Törvényszékén megtámadható.

B. RÉSZ – PÉNZÜGYI RENDELKEZÉSEK

II.19. CIKK — ELSZÁMOLHATÓ KÖLTSÉGEK

II.19.1 A felmerült költségek elszámolhatóságának feltételei

A *projekt elszámolható költségei* a kedvezményezettnél ténylegesen felmerült költségek, amelyek teljesítik az alábbi feltételeket:

(a) a *megvalósítási időszak* alatt merülnek fel, az egyenlegkifizetési kérelemmel kapcsolatos és az I.4.4. cikkben említett alátámasztó dokumentumokkal összefüggésben felmerült költségek kivételével;

Egy költség akkor minősül a *megvalósítási időszakban* felmerülő költségnek, ha a fizetési kötelezettség a projekt kezdő dátuma után és záró dátuma előtt keletkezett, vagy a támogatási szerződés Ügynökség/Bizottság általi aláírását követően, amennyiben erre az aláírásra a projekt kezdő dátuma előtt került sor;

(b) a *projekt* becsült költségvetésében feltüntetésre került. A becsült költségvetést a III. számú melléklet tartalmazza;

(c) a II. számú mellékletben leírt *projekttel* kapcsolatban merülnek fel, és a projekt megvalósításához szükségesek;

(d) azonosíthatók és ellenőrizhetők, azaz szerepelnek a kedvezményezett számviteli nyilvántartásában, és a kedvezményezett létesítési helye szerinti ország vonatkozó számviteli szabályaival, továbbá a kedvezményezett szokásos költségszámítási gyakorlatával összhangban kerültek meghatározásra;

(e) megfelelnek az alkalmazandó adóügyi és szociális jogszabályoknak; továbbá

(f) észszerűek, indokoltak és eleget tesznek a hatékony és eredményes pénzgazdálkodás elvének, különösen a gazdaságosság és hatékonyság tekintetében.

II.19.2 Elszámolható közvetlenül felmerült költségek

A *projekt* valamely *közvetlen költsége* akkor minősül elszámolhatónak, ha megfelel a II.19.1. cikkben meghatározott elszámolhatósági feltételeknek.

Különösen az alábbi költségkategóriák minősülnek *elszámolható közvetlen költségnek*, amennyiben megfelelnek a II.19.1. cikkben meghatározott elszámolhatósági feltételeknek, és egyidejűleg teljesítik az alábbi feltételeket is:

(a) a kedvezményezettnél munkaszerződés vagy ezzel egyenértékű kinevezés keretében alkalmazott, a *projekt* megvalósításában közreműködő **személyek költségei**, amennyiben ezek a költségek illeszkednek a kedvezményezett szokásos javadalmazási politikájához.

E költségek a tényleges fizetés összegéből, a vonatkozó társadalombiztosítási járulékokból és egyéb, törvényben előírt javadalmazások összegéből állnak.

A kedvezményezett által munkaszerződéstől eltérő szerződés keretében alkalmazott természetes személyek vagy a kedvezményezetthez harmadik fél által ellenérték fejében

kirendelt személyek költségei személyi költségnek tekinthetők, amennyiben a következő feltételek teljesülnek:

(i) a személy az alkalmazottakéhoz hasonló körülmények között dolgozik (különös tekintettel a munkaszervezésre, az elvégzett feladatokra és a munkavégzés helyszínére);

(ii) a munka eredménye a kedvezményezett tulajdonába kerül (kivéve, ha kivételesen nem így állapodnak meg);

(iii) a költségek nem térnek el jelentősen a kedvezményezett munkaszerződés keretében foglalkoztatott, hasonló feladatokat ellátó alkalmazottainak költségeitől;

A kedvezményezettek pénzügyi hozzájárulásainak összege egy projekt költségvetéséhez meg kell, hogy haladja (legalább 2%-kal) a közjogi szervek kiegészítő személyzetnek nem minősülő alkalmazottainak a projektre terhelt bérköltségeit.

A „kiegészítő” személyzet alatt a közjogi szervek minden alkalmazottja – teljes munkaidős vagy próbaidős – értendő, akik szerződési és szerződésmegújításai:

- a projekt kezdő dátumán vagy azt követően, vagy a támogatási szerződésnek az Ügynökség/Bizottság általi aláírásának napján vagy azt követően lépnek hatályba, ha az aláírás a projekt kezdő dátuma előtt megtörténik, továbbá
- kifejezetten a projekthez vannak rendelve.

(b) **az utazási és ehhez kapcsolódó ellátási költségek**, amennyiben ezek összhangban állnak a kedvezményezett szokásos utazási gyakorlatának megfelelő díjakkal;

(c) ***Értékcsökkenési költségek és prototípusok***

(i) **a tartós cikkek** vagy egyéb eszközök (új vagy használt berendezés vagy infrastruktúra) értékcsökkenési leírása a kedvezményezett számviteli beszámolója szerint (pl. leltárba vagy más, tartós cikkek/egyéb eszközök nyilvántartó rendszerébe véve, vagy a vonatkozó adózási és számviteli szabályok értelmében tökeköltségként kezelve), feltéve, hogy az eszköz:

- (i) leírása a nemzetközi számviteli szabályoknak, valamint a kedvezményezett szokásos számviteli gyakorlatának megfelelően történik; és
- (ii) beszerzése a II.10.1. cikk szerint történt, amennyiben a beszerzés a *megvalósítási időszakban* történt;

Berendezés vagy egyéb eszközök bérlete vagy lízingelése szintén elszámolható, amennyiben ezek a költségek nem haladják meg a hasonló berendezések vagy eszközök fenti módon számított értékcsökkenési költségeit és nem tartalmaznak finanszírozási díjakat;

Az elszámolható költségek kiszámolásához a berendezés értékcsökkenésének, bérleti vagy lízingköltségének csak a *megvalósítási időszakra* vonatkozó része és csak a berendezés ténylegesen projektcélokra történő használatának arányában vehető figyelembe.

Az elszámolható értékcsökkenési költségek számítási alapja nem haladhatja meg a következő maximális értékeket:

- Berendezések költségei: a teljes beszerzési költség 50%-a,
- Infrastrukturális költségek: a teljes beszerzési költség 25%-a;

A Különös feltételek értelmében kivételesen elszámolható lehet a tartós cikkek beszerzésének teljes költsége, amennyiben ezt a *projekt* jellege, valamint a berendezések vagy eszközök használatának kontextusa indokolja;

A tartós cikkek – ideértve a hirdetőtáblákat – beszerzésével kapcsolatban felmerült költségek csak akkor elszámolhatók, ha a LIFE logó (és ahol alkalmazható, a Natura 2000 logó) fel van tüntetve rajtuk.

A **prototípus** olyan berendezés vagy infrastruktúra, amelyet kimondottan a projekt megvalósításához hoztak létre, és soha nem került kereskedelmi forgalomba, és/vagy nem sorozatgyártás eredménye. A prototípusnak kulcsszerepet kell játszania a projekt demonstrációs tevékenységeiben.

(d) fogyóeszközök és azok utánpótlásainak költségei az általános irodai fogyóeszközök és utánpótlás kivételével, amennyiben:

- (i) beszerzésük a II.10.1. cikk szerint történik; és
- (ii) közvetlenül a *projekt* megvalósítása során kerülnek felhasználásra;

(e) költségek, amelyek közvetlenül a Szerződésben foglalt előírásokkal összefüggésben merülnek fel (információterjesztés, a *projekt* egyedi értékelése, auditok, fordítások és sokszorosítások), ideértve a kért pénzügyi garanciák költségeit is, feltéve, hogy a vonatkozó szolgáltatások beszerzése a II.10.1. cikk rendelkezéseinek megfelelően történik;

(f) a II.10. cikk értelmében vett *alvállalkozói szerződések* költségvonzatai (külső segítségnyújtási költségek), feltéve, hogy a II.11.1. cikk (a), (b), (c) és (d) pontjában előírt feltételek teljesülnek;

(g) harmadik felek pénzügyi támogatásának költségei

(h) a kedvezményezett által fizetett illetékek, adók és díjak, így különösen az általános forgalmi adó (áfa), amennyiben az elszámolható *közvetlen költségek* között szerepelnek, és amennyiben a Szerződés másként nem rendelkezik.

A nem leírható áfaköltségként elszámolható, kivéve olyan tevékenységek esetén, amelyek a tagállamok szuverén hatáskörébe tartoznak.

(i) **A földvásárlással, tartós földbérlettel vagy földhasználati jog egy összegben történő megváltásával** kapcsolatban, a projekt megvalósításához lényegesen kötődő földterület vonatkozásában felmerült, kifejezetten betervezett költségek teljes mértékben elszámolhatók, amennyiben:

(aa) a projekt során és azon túlmutatóan a beszerzés hozzájárul a Natura 2000 hálózat integritásának fejlesztéséhez, megőrzéséhez és helyreállításához, többek között az összeköttetések javításával folyosók, lépegető kövek vagy a zöld infrastruktúra más elemeinek a létrehozásán keresztül;

(bb) a megszerzett földterület vagy földhasználati jog természetes vagy jogi személy tulajdona, aki nem a projekt kedvezményezettje vagy azok személyzetének tagja, és akivel szemben nem áll fenn összeférhetetlenség;

(cc) a földvásárlás az egyetlen, vagy a legköltséghatékonyabb módja annak, hogy a kívánt természetvédelmi eredményt el lehessen érni, továbbá a beszerzési árat a piaci feltételek határozzák meg;

(dd) a vásárolt földterületet hosszú távon a LIFE rendelet 11., 14. vagy 15. cikkében meghatározott célkitűzésekkel összhangban lévő használatra van fenntartva; továbbá

(ee) az érintett tagállam az ilyen földterületek hosszú távon természetvédelmi célokra történő fenntartását tulajdonátruházás révén vagy más módon biztosítja.

(ff) a föld/jog eladója nem közjogi szerv, kivéve a helyi hatóságok rövid távú földbérleteit;

(gg) a projektben meghatározottak szerint vásárolt földterület esetén a koordináló kedvezményezett biztosítja, hogy a földhivatali bejegyzés garanciát tartalmazzon arra nézve, hogy a területet véglegesen természetvédelmi célokra tartják fenn. Ha egy adott tagállamban nincs földhivatali nyilvántartás, vagy az nem nyújt elegendő jogi garanciát, a koordináló kedvezményezett az adásvételi szerződéshez záradékot csatol, amelyben közli, hogy a földterületet véglegesen természetvédelmi célokra tartja fenn. Olyan országokban, ahol az ilyen garancia földhivatali és adásvételi szerződésben történő együttes bejegyzése törvénybe ütközik, az Ügynökség/Bizottság elfogadhat ezzel egyenértékű más garanciát, amennyiben az jogilag ugyanolyan szintű védelmet nyújt hosszú távon, továbbá megfelel az 1293/2013 rendelet 20. cikke (3) bekezdésében megfogalmazott követelménynek:

(hh) ezenkívül, magánszervezetek általi földvásárlás esetén a földhivatali bejegyzés (vagy helyettesítésül az adásvételi szerződés, ha elfogadják az előző bekezdés alapján) garanciát is tartalmaz arra nézve, hogy az adott földterület elsődlegesen természetvédelmi területen tevékenykedő jogi személyre kerül átruházásra, amennyiben a magánszervezet megszűnik, vagy képtelenné válik a földterület természetvédelmi követelményeknek megfelelően történő kezelésére. Olyan országokban, ahol az ilyen garancia földhivatalban vagy adásvételi szerződésben történő bejegyzése törvénybe ütközik, az Ügynökség/Bizottság elfogadhat ezzel egyenértékű, más garanciát, amennyiben az jogilag ugyanolyan szintű védelmet nyújt hosszú távon, továbbá megfelel az 1293/2013 rendelet 20. cikk (3) bekezdésében megfogalmazott követelménynek;

(ii) a jogok megvásárlása céljából a földhivatali bejegyzést ennek megfelelően módosítani szükséges;

(jj) ha a földvásárlás azzal a céllal történik, hogy később másik területre cseréljék, amelyen projektek valósulnak meg, a cserének legkésőbb a projekt végéig létre kell jönnie, és a jelen cikk rendelkezései a csere útján szerzett földterületre vonatkoznak. A csere céljából vásárolt föld a középtávú jelentés szakaszában mentesül a garancia alól, miszerint a földterületet véglegesen természetvédelmi célokra tartják fenn.

A *földbérlet* időtartama vagy a projekt időtartamára korlátozódik (rövid távú földbérlet), amely esetben alvállalkozói szerződésnek tekintendő, vagy legalább 20 évre szól (tartós földbérlet), mely esetben összeférhetőnek kell lennie az élőhely- és fajvédelmi követelményekkel. Tartós földbérlet esetén a bérleti szerződésnek világosan tartalmaznia kell

az összes rendelkezést és kötelezettséget, amely lehetővé teszi a célkitűzések teljesítését az élőhely- és fajvédelemre vonatkozóan.

A LIFE Földvásárlási Adatbázis (LPD) tartalmazza a LIFE által finanszírozott parcellák adatait. A koordináló kedvezményezett felelős a földvásárlási adatok (leíró és tér adatok) beviteléért és validálásáért az LPD-ben a zárójelentés benyújtásának szakaszában. Az adatformátumot az LPD-ben használt GIS standardokhoz kell igazítani. A koordináló kedvezményezett az LPD-hez a projekt záró dátuma előtt hat hónappal az I.2.2. cikkben leírt módon kap hozzáférést.

A kieső jövedelem kompenzációjaként teljesített kifizetések költségei elszámolhatók abban az esetben, ha a költség LIFE Természetvédelem, LIFE Az éghajlatváltozás hatásainak mérséklése vagy LIFE Az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás integrált projekt célkitűzései elérése miatt volt szükséges, továbbá:

- a kompenzáció kifizetése megfelel a piaci áraknak;
- a kompenzáció kifizetését jogi okmányba foglalják; továbbá
- a kompenzációt nem közjogi hatóság részére fizetik meg, kivéve a helyi hatóságnak fizetett kompenzációt, amennyiben erre, mint a projekt célkitűzéseinek megvalósulása szempontjából elengedhetetlen kifizetésre, az Ügynökség/Bizottság kifejezetten felhatalmazást ad.

(j) A kommunikációs anyagok gyártásával kapcsolatban felmerült költségek, ideértve a honlapok felállításának költségeit, csak akkor elszámolhatók, ha a LIFE logó (és ahol alkalmazható, a Natura 2000 logó) fel van rajtuk tüntetve.

II.19.3 Elszámolható közvetett költségek

A *projekt közvetlen költségei* (más néven „általános költségek”) akkor minősülnek elszámolhatónak, ha a kedvezményezett általános költségeinek csak mérsékelt hányadát teszik ki, és megfelelnek a II.19.1. cikkben meghatározott elszámolhatósági feltételeknek.

Az elszámolható közvetett költségeket a III. számú mellékletben meghatározott átalányösszeg alapján kell bejelenteni az I.3.2. cikk (a) (iv) pontja szerint, és nem haladhatják meg a kedvezményezett elszámolható közvetlen költségének 7%-át (ebbe a földvásárlás/tartós földbérlet/földhasználati jog egy összegben történő megváltása során felmerült költségek nem számítandók bele).

II.19.4 Nem elszámolható költségek

Nem minősülnek elszámolhatónak a II.19.1. cikkben meghatározott feltételeknek eleget nem tevő egyéb költségek, valamint az alábbi költségek:

- (a) a kedvezményezett által fizetett tőkemegtérülés és osztalék;
- (b) adósság és adósságszolgálati díjak;
- (c) veszteségekre vagy tartozásokra félretett céltartalékok;
- (d) kamatkötelezettség;

- (e) kétes követelések;
- (f) árfolyamveszteségek;
- (g) az Ügynökség/Bizottság által kezdeményezett átutalások költségei, amelyeket a kedvezményezett bankja számít fel;
- (h) a kedvezményezettnek egy másik, uniós költségvetésből támogatásban részesülő projekt keretében bejelentett költségei. Ilyen támogatások többek között a valamely tagállam által nyújtott és az uniós költségvetésből finanszírozott, valamint az Ügynökségtől/Bizottságtól eltérő közjogi szervek által az uniós költségvetés végrehajtásának céljából odaítélt támogatások. E belül az Unió vagy az Euratom költségvetéséből finanszírozott működési támogatásban részesülő kedvezményezettek nem jelenthetnek be közvetett költségeket a működési támogatás időszakára (időszakaira), kivéve, ha igazolni tudják, hogy a működési támogatásból a projekt egyetlen költségét sem fedezik;
- (i) harmadik felek részéről kapott természetben nyújtott hozzájárulás, ideértve az önkéntes munkát;
- (j) túlzott vagy felelőtlen költekezés;
- (k) a leírható áfaköltség;
- (l) olyan fellépés bármely költségei, amely az engedélyezett tervek vagy projekt által előidézett, a természetet vagy biológiai sokféleséget érintő károk miatti kártalanítást vagy a kár¹⁰ mérséklését célzó fellépésnek tekinthető;

(m) ha a projekt II. számú mellékletben található leírása kifejezetten másképp nem rendelkezik, bármely – a LIFE projekt keretében összeállított vagy módosított – irányítási tervekkel, cselekvési tervekkel és hasonló tervekkel¹¹ kapcsolatos költségek, amennyiben a kérdéses terv elfogadása és működésbe lépése nem történik meg a projekt záró dátuma előtt. Ez magában foglalja valamennyi eljárási/jogi lépés megtételét a projekt záró dátuma előtt azokban a tagállamokban, ahol ilyen eljárások előírtak;

(n) nagyobb infrastruktúra vagy tudományos alapkutatás költségei, kivéve, ha azokat a projekt II. számú mellékletben foglalt leírása kifejezetten előírja.

II.20. CIKK — A BEJELENTETT ÖSSZEGEK AZONOSÍTHATÓSÁGA ÉS ELLENŐRIZHETŐSÉGE

II.20.1 Költségek és hozzájárulások bejelentése

Minden kedvezményezett köteles elszámolható költségként vagy igényelt hozzájárulásként bejelenteni a következőket:

- (a) tényleges költségek esetén: a *projektben* ténylegesen felmerült költségek;
- (b) egységköltségek vagy egység-hozzájárulások esetén: nem alkalmazható;
- (c) egyösszegű költségek vagy egyösszegű hozzájárulások esetén: nem alkalmazható;
- (d) átalányösszegű költségek és átalányösszegű hozzájárulások esetén: a I.3.2. cikk (a)

¹⁰Kivéve, ha az ilyen káreseményeket a LIFE projekt célkitűzései idézik elő.

¹¹A kötelező „LIFE utáni” terveket ez a kategória nem tartalmazza.

- (iv) vagy (d) pontjában meghatározott átalányösszeg alkalmazásával kiszámított összeg;
- (e) a kedvezményezett szokásos költségszámítási gyakorlata alapján bejelentett egységköltségek esetén: nem alkalmazható;
- (f) a kedvezményezett szokásos költségszámítási gyakorlata alapján bejelentett egyösszegű költségek esetén: nem alkalmazható;
- (g) a kedvezményezett szokásos költségszámítási gyakorlata alapján bejelentett átalányösszegű költségek esetén: nem alkalmazható;

II.20.2 A bejelentett költségeket és hozzájárulásokat alátámasztó nyilvántartások és egyéb dokumentumok

Ha a II.27. cikkben ismertetett ellenőrzések és auditok során erre felkérlik, minden kedvezményezettnek az alábbiakkal kell szolgálnia:

- (a) tényleges költségek esetén: a bejelentett költségeket igazoló megfelelő alátámasztó dokumentumok (így szerződések, számlák és számviteli nyilvántartások).
Ezenkívül a kedvezményezett szokásos számviteli és belső ellenőrzési eljárásainak lehetővé kell tenniük a bejelentett összegek közvetlen egybevetését a számviteli beszámolóban rögzített összegekkel és az alátámasztó dokumentumokban feltüntetett összegekkel.
- (b) egységköltségek vagy egység-hozzájárulások esetén: nem alkalmazható;
- (c) egyösszegű költségek vagy egyösszegű hozzájárulások esetén: nem alkalmazható; nem alkalmazható;
- (d) átalányösszegű költségek és átalányösszegű hozzájárulások esetén: megfelelő alátámasztó dokumentumok, amelyek igazolják azon elszámolható költségeket vagy igényelt hozzájárulásokat, amelyekre az átalányösszeg vonatkozik.
Az alkalmazott átalányösszeg kapcsán a kedvezményezett nem köteles a fedezett tényleges elszámolható költségeket azonosítani és alátámasztó dokumentumokat (például számviteli beszámolókat) benyújtani;
- (e) a kedvezményezett szokásos költségszámítási gyakorlata alapján bejelentett egységköltségek esetén: nem alkalmazható;
- (f) a kedvezményezett szokásos költségszámítási gyakorlata alapján bejelentett egyösszegű költségek esetén: nem alkalmazható;
- (g) a kedvezményezett szokásos költségszámítási gyakorlata alapján bejelentett átalányösszegű költségek esetén: nem alkalmazható;

II.20.3 A költségelszámolási gyakorlat megfelelőségének meghatározására vonatkozó feltételek

Nem alkalmazható.

II.21. CIKK – A KEDVEZMÉNYEZETTEK KAPCSOLT VÁLLALKOZÁSAI KÖLTSÉGEINEK ELSZÁMOLHATÓSÁGA

Amennyiben a Különös feltételekben szerepel a kedvezményezettek kapcsolatos vállalkozásaira vonatkozó rendelkezés, az ilyen vállalkozás költségei elszámolhatók, amennyiben:

- (a) azok megfelelnek kedvezményezettre vonatkozó, a II.19. és II.20. cikkben előírt feltételeknek; és
- (b) a kedvezményezett, amelynek az adott vállalkozás kapcsolt vállalkozása, biztosítja, hogy a II.4, II.5, II.6., II.8, II.10., II.11 és II.27. cikkek rá vonatkozó rendelkezései ugyanúgy vonatkoznak az adott kapcsolt vállalkozásra is.

II.22. CIKK – KÖLTSÉGÁTCSOPORTOSÍTÁSOK

Amennyiben a *projekt* a II. számú mellékletben leírtak szerint valósul meg, a kedvezményezettek a III. számú mellékletben meghatározott becsült költségvetést egymás közötti, valamint a teljes elszámolható költség 20%-ának mértékéig a különböző költségvetési kategóriák közötti átcsoportosításokkal módosíthatják. E kiigazításhoz nincs szükség a Szerződés II.13. cikkében foglalt rendelkezések szerinti módosítására.

A kedvezményezett azonban nem adhat hozzá az I. számú mellékletben nem szabályozott *alvállalkozói szerződések*hez kapcsolódó költségeket, kivéve, ha e hozzáadott *alvállalkozói szerződéseket* az Ügynökség/Bizottság a II.11.1. cikk (d) pontja szerint jóváhagyja.

Az első albekezdéstől eltérően, amennyiben a kedvezményezettek módosítani kívánják a saját részükre eső hozzájárulás mértékét, amelyre a II.26.3 cikk harmadik albekezdésének (c) pontja szerint jogosultak, a koordináló kedvezményezettnek kérelmeznie kell a szerződés módosítását a II.13. cikk szerint.

II.23. CIKK — A JELENTÉSTÉTELI KÖTELEZETTSÉGEK MEGSZEGÉSE

Az Ügynökség/Bizottság a II.17.3.1. cikk (c) pontja rendelkezéseinek megfelelően megszüntetheti a Szerződést, valamint a II.25.4. cikk rendelkezéseinek megfelelően csökkentheti a támogatás összegét, amennyiben a koordináló kedvezményezett:

- (a) nem nyújtott be időközi kifizetésre irányuló és az I.4.3. hivatkozott dokumentumokkal kísért, vagy az egyenlegkifizetésre irányuló és az I.4.4. cikkben hivatkozott dokumentumokkal kísért kérelmet a vonatkozó jelentéstételi időszak végétől számított 90 naptári napon belül; és
- (b) az Ügynökség/Bizottság írásos emlékeztetőjétől számított 60 naptári napot követően továbbra is elmulasztja az ilyen kérelem benyújtását.]

II.24. cikk — A KIFIZETÉSEK ÉS A KIFIZETÉSI HATÁRIDŐ FELFÜGGESZTÉSE

II.24.1 A kifizetések felfüggesztése

II.24.1.1 A felfüggesztés indokai

Az Ügynökség/Bizottság bármikor jogosult az előfinanszírozási kifizetések vagy időközi kifizetések felfüggesztésére egy vagy több kedvezményezettre vonatkozóan, valamint az egyenlegkifizetés felfüggesztésére minden kedvezményezettre vonatkozóan:

- (a) amennyiben az Ügynökség/Bizottság bizonyítékkal rendelkezik afelől, hogy egy kedvezményezett *lényeges hibákat, szabálytalanságokat* vagy csalást követett el a támogatás-odaítelési folyamat, vagy a Szerződés teljesítése során, vagy amennyiben

egy kedvezményezett nem tesz eleget a Szerződés értelmében vállalt kötelezettségeinek;

(b) amennyiben az Ügynökség/Bizottság bizonyítékkal rendelkezik afelől, hogy egy kedvezményezett rendszerszintű vagy visszatérő hibákat, *szabálytalanságokat, csalást* vagy súlyos kötelezettségszegést követett el a kedvezményezettnek hasonló feltételek mellett odaítélt, az Unió vagy az Európai Atomenergia-közösség („Euratom”) által finanszírozott más támogatásokkal kapcsolatban, és a kérdéses hibák, szabálytalanságok, csalások vagy kötelezettségszegések a jelen támogatásra jelentős hatással bírnak; vagy

(c) amennyiben az Ügynökség/Bizottság azt gyanítja, hogy a támogatás-odaítélési folyamat során vagy a Szerződés teljesítése során egy kedvezményezett *lényeges hibákat*, szabálytalanságokat, csalást vagy kötelezettségszegést követett el, és az Ügynökségnek/Bizottságnak ki kell vizsgálnia, hogy valóban történt-e ilyen esemény.

II.24.1.2 Felfüggesztési eljárás

1. lépés — A kifizetések felfüggesztése előtt az Ügynökség/Bizottság *hivatalos értesítést* küld a koordináló kedvezményezett részére,

(a) tájékoztatja:

(i) a kifizetés felfüggesztésére irányuló szándékáról;

(ii) a felfüggesztés indokairól;

(iii) a II.24.1.1. cikk (a) és (b) pontjaiban hivatkozott esetekben a kifizetések folytatásának feltételeiről; és

(b) felhívja arra, hogy a *hivatalos értesítés* kézhezvételétől számított 30 naptári napon belül tegye meg észrevételeit.

2. lépés — Ha az Ügynökség/Bizottság nem kap kézhez észrevételt, vagy úgy dönt, hogy a benyújtott észrevételek ellenére folytatja a eljárást, akkor *hivatalos értesítést* küld a koordináló kedvezményezett részére, amelyben tájékoztatja:

(a) a kifizetések felfüggesztéséről;

(b) a felfüggesztés indokairól;

(c) a II.24.1.1. cikk (a) és (b) pontjaiban hivatkozott esetekben a kifizetések folytatásának végleges feltételeiről;

(d) a II.24.1.1. cikk (c) pontjában hivatkozott esetben a szükséges ellenőrzés irányadó befejezési dátumáról.

A koordináló kedvezményezett a felfüggesztésről haladéktalanul tájékoztatja az a többi kedvezményezettet. A felfüggesztés hatálybalépésének dátuma az Ügynökség/Bizottság által megküldött, a felfüggesztésre vonatkozó *hivatalos értesítés* dátuma (2. lépés).

Ellenkező esetben az Ügynökség/Bizottság köteles *hivatalos értesítést* küldeni a koordináló kedvezményezett részére, amelyben tájékoztatja a felfüggesztési eljárás megszüntetéséről.

II.24.1.3 A felfüggesztés joghatásai

A kifizetések felfüggesztésének időszakában a koordináló kedvezményezett nem jogosult az alábbiak benyújtására:

- (a) az I.4.2., I.4.3. és I.4.4. cikkben hivatkozott bármely kifizetési kérelem és alátámasztó dokumentum; vagy
- (b) amennyiben a felfüggesztés csak egy vagy több kedvezményezett felé történő előfinanszírozási kifizetéseket vagy időközi kifizetéseket érint, az érintett kedvezményezett vagy kedvezményezettek *projektben* történő részvételéhez kapcsolódó bármely kifizetési kérelem és támogató dokumentum.

A vonatkozó kifizetési kérelmek és az ehhez szükséges alátámasztó dokumentumok a kifizetések folytatását követően azonnal benyújthatók, vagy az első fizetési kérelemben is, amely a kifizetések folytatása után esedékessé válik az I.4.1. cikkben előírt ütemterv szerint.

A kifizetések felfüggesztése nem érinti a koordináló kedvezményezett jogát arra, hogy a II.16.1. cikk szerint a *projekt* megvalósítását felfüggeszse, a II.17.1. cikk szerint a Szerződést megszüntesse, vagy a II.17.2. cikk szerint valamely kedvezményezett részvételét megszüntesse.

II.24.1.4 A kifizetések folytatása

A kifizetések Ügynökség/Bizottság általi folytatásához a kedvezményezettnek az értesítésben szereplő feltételeknek a lehető leghamarabb eleget kell tenniük, és az Ügynökséget/Bizottságot tájékoztatniuk kell az elért eredményekről.

Amennyiben a kifizetések folytatásának feltételei teljesülnek, megtörténik a felfüggesztés feloldása. Az Ügynökség/Bizottság *hivatalos értesítést* küld a koordináló kedvezményezett részére, amelyben tájékoztatja erről.

II.24.2 A kifizetési határidő felfüggesztése

II.24.2.1 Az Ügynökség/Bizottság bármikor jogosult az I.4.9., I.4.10. és I.4.11. cikkben meghatározott kifizetési határidő felfüggesztésére, amennyiben a kifizetési kérelem nem hagyható jóvá az alábbi okok miatt:

- (a) nem felel meg a Szerződésnek;
- (b) a megfelelő alátámasztó dokumentumok nem kerültek bemutatásra, vagy
- (c) a pénzügyi beszámolóknak bejelentett költségek elszámolhatósága vitatható, és további ellenőrzésekre, felülvizsgálatokra, auditokra vagy vizsgálatokra van szükség.

II.24.2.2 Az Ügynökség/Bizottság köteles *értesítést* küldeni a koordináló kedvezményezett részére, amelyben tájékoztatja a következőkről:

- (a) a felfüggesztésről; és
- (b) a felfüggesztés indokairól.

A felfüggesztés hatálybalépésének dátuma az Ügynökség/Bizottság által megküldött *értesítés* dátuma.

II.24.2.3 Amennyiben a kifizetési határidő felfüggesztésének feltételei már nem teljesülnek, megtörténik a felfüggesztés feloldása, és megkezdődik a hátralévő időszak.

Ha a felfüggesztés időtartama meghaladja a két hónapot, a koordináló kedvezményezett kérdést intézhet az Ügynökséghez/Bizottsághoz arról, hogy a felfüggesztés érvényben maradjon-e.

Amennyiben a kifizetési határidő azért kerül felfüggesztésre, mert a technikai jelentések vagy a pénzügyi beszámolók nem felelnek meg a Szerződésnek, és felülvizsgált jelentés vagy beszámoló nem került benyújtásra, vagy benyújtásra került, de elutasították, az Ügynökség/Bizottság a Szerződést vagy a kedvezményezett részvételét a II.17.3.1. cikk (c) pontja szerint megszüntetheti, és a támogatás összegét a II.25.4. cikk szerint csökkentheti.

II.25. CIKK – A TÁMOGATÁS VÉGLEGES ÖSSZEGÉNEK KISZÁMÍTÁSA

A támogatás végleges összege attól függ, hogy a *projekt* megvalósítása milyen mértékben felel meg a Szerződésben meghatározott feltételeknek.

A végleges összeget az Ügynökség/Bizottság az egyenlegkifizetés időpontjában számítja ki. A kiszámítás a következő lépésekből áll:

1. lépés — A visszatérítési ráta alkalmazása az elszámolható költségekre, majd az egység-hozzájárulás, az átalányösszegű és az egyösszegű hozzájárulás hozzáadása
2. lépés — *A támogatás maximális összegének* korlátozása
3. lépés — Csökkentés a nonprofit szabály alapján
4. lépés — Csökkentés a nem megfelelő megvalósítás vagy más kötelezettségszegés miatt.

II.25.1 1. lépés — A visszatérítési ráta alkalmazása az elszámolható költségekre, majd az egység-hozzájárulás, az átalányösszegű és az egyösszegű hozzájárulás hozzáadása

E lépés alkalmazása a következőképpen történik:

- (a) Amennyiben a támogatás az I.3.2. cikk (a) pontja szerint elszámolható költségek visszatérítésének formájában történik, az ugyanezen cikkben meghatározott visszatérítési rátát a *projekt* elszámolható, a Bizottság/Ügynökség által a megfelelő költségkategóriák, kedvezményezettek és kapcsolt vállalatok vonatkozásában jóváhagyott összegre vonatkoztatják;
- (b) Amennyiben a támogatás az I.3.2. cikk (b) pontja szerint egység-hozzájárulás formájában történik, az ugyanebben a cikkben meghatározott egység-hozzájárulást megszorozzák a Bizottság/Ügynökség által a kedvezményezettek és kapcsolt vállalatok vonatkozásában jóváhagyott tényleges egységek számával;
- (c) Amennyiben a támogatás az I.3.2. cikk (c) pontja szerint egyösszegű hozzájárulás formájában történik, a Bizottság/Ügynökség az érintett kedvezményezettek és kapcsolt vállalkozásokra vonatkozó, ugyanezen cikkben meghatározott összeget alkalmazza, amennyiben úgy találja, hogy az érintett feladatoknak vagy a *projekt* érintett részének megvalósítása az I. számú melléklet szerint, megfelelően történt;
- (d) Amennyiben a támogatás az I.3.2. cikk (d) pontja szerint átalányösszegű hozzájárulás formájában történik, az ugyanezen cikkben hivatkozott átalányösszeg alkalmazandó a Bizottság/Ügynökség által a kedvezményezettek és kapcsolt vállalatok vonatkozásában

jóváhagyott elszámolható költségekre vagy hozzájárulásokra.

II.25.2 2. lépés — A támogatás maximális összegének korlátozása

Az Ügynökség/Bizottság által a kedvezményezetteknek kifizetett teljes összeg semmilyen esetben nem haladhatja meg *a támogatás maximális összegét*.

Amennyiben az 1. lépés után kiszámított összeg e maximális összeg összegnél magasabb, a támogatás végleges összege e maximális összegre korlátozódik.

II.25.3 3. lépés — Csökkentés a nonprofit szabály alapján

A támogatás nem eredményezhet nyereséget a kedvezményezettek számára, kivéve, ha a Különös feltételek erről másképp rendelkeznek.

A „nyereség” alatt a 1. és 2. lépés során kiszámított összeg és a *projekt* összes bevétele összegének a *projekt* teljes elszámolható költségét meghaladó részét kell érteni.

A *projekt* teljes elszámolható költsége az Ügynökség/Bizottság által jóváhagyott teljes összevont elszámolható költség, az I.3.2. cikk (a) pontja értelmében visszatérített költségkategóriákra vonatkozóan.

A *projekt* összes bevételeinek a koordináló kedvezményezett által készített egyenlegkifizetési kérelem napján keletkezett, kiállított vagy visszaigazolt összevont bevételek tekintendők.

A következők tekintendők bevételnek:

- (a) a *projekt* által eredményezett bevétel;
- (b) a kedvezményezett vagy kapcsolt vállalkozás részére harmadik fél által juttatott pénzügyi támogatás, amennyiben a harmadik fél azt kifejezetten a *projekt* azon elszámolható költségeinek fedezetére engedményezi, amelyeket az Ügynökség/Bizottság az I.3.2. cikk (a)(i) pontja szerint megtérít.

Nem tekintendők bevételnek a következők:

- (a) harmadik fél általi pénzügyi hozzájárulások, amennyiben azok felhasználhatók a Szerződés szerint elszámolható költségektől eltérő költségek fedezésére;
- (b) harmadik fél általi pénzügyi hozzájárulások, amelyekre nem vonatkozik a *megvalósítási időszak* végén felhasználatlanul maradt összeg visszafizetésének kötelezettsége.

Amennyiben nyereség keletkezik, azt az I.3.2. cikk (a) (i) pontjában hivatkozott költségkategóriákra vonatkozóan a *projekt* Ügynökség/Bizottság által jóváhagyott tényleges elszámolható költségei visszatérítésének végleges mértékéhez képest arányosan kell levonni. A levonás az 1. és a 2. lépés során kiszámított összegben kerül érvényesítésre.

II.25.4 4. lépés — Csökkentés a nem megfelelő megvalósítás vagy más kötelezettségesség következtében

Az Ügynökség/Bizottság csökkentheti *a támogatás maximális összegét*, amennyiben a *projekt*

nem valósult meg megfelelően, a II. számú mellékletben foglaltak szerint (azaz nem valósul meg, vagy gyenge minőségben, részlegesen vagy késedelmesen valósult meg), vagy ha a Szerződés szerinti valamely más kötelezettség nem teljesült.

A csökkentés mértéke arányos a *projektmegvalósítás* nem megfelelőségének mértékével vagy a kötelezettségszegés súlyosságával.

Mielőtt az Ügynökség/Bizottság csökkentené a támogatás összegét – kivéve azokat az eseteket, amikor a csökkentés oka a II.19.2. cikk (a)(iii) pontjában foglalt 2%-os szabály megsértése –, köteles *hivatalos értesítést* küldeni a koordináló kedvezményezett részére, amelyben

- (a) tájékoztatja:
 - (i) a támogatás maximális összegének csökkentésére irányuló szándékáról;
 - (ii) az összegről, amellyel a támogatást csökkenteni szándékozza;
 - (iii) a csökkentés indokairól;
- (b) felhívja arra, hogy a hivatalos értesítés kézhezvételétől számított 30 naptári napon belül tegye meg észrevételeit.

Ha az Ügynökség/Bizottság nem kap kézhez észrevételt, vagy úgy dönt, hogy a benyújtott észrevételek ellenére foganatosítja a csökkentést, akkor e döntéséről *hivatalos értesítést* küld a koordináló kedvezményezett részére.

A támogatás összegének csökkentése esetén az Ügynökség/Bizottság a támogatás csökkentett összegének kiszámításához a *támogatás maximális összegéből* vonja ki a csökkentés mértékét (amelyet a *projekt* nem megfelelő megvalósításához vagy a kötelezettségszegés súlyosságához képest arányosan határoz meg.)

A támogatás végleges összege a következő két összeg közül az alacsonyabbal egyenlő:

- (a) az 1–3. lépés során kiszámított összeg; vagy
- (b) a 4. lépés során kiszámított csökkentett támogatási összeg.

II.26. CIKK – VISSZAKÖVETELÉS

II.26.1 Visszakövetelés az egyenlegkifizetés időpontjában

Amennyiben az egyenlegkifizetés (túlfizetés miatt) visszakövetelés formájában történik, a koordináló kedvezményezett köteles visszafizetni az Ügynökség/Bizottság részére a kérdéses összeget abban az esetben is, ha a visszajáró összeg végső kedvezményezettje nem a koordináló kedvezményezett. Azonban az Ügynökség/Bizottság fenntartja magának a jogot, hogy az esedékes összeget adott esetben közvetlenül az összeg végső kedvezményezettjétől hajtsa be.

II.26.2 Egyenlegkifizetés utáni visszakövetelés

Amennyiben a II.27.6, II.27.7 és II.27.8. cikkekben foglalt rendelkezések értelmében pénzüsszeg visszakövetelése szükséges, az auditban vagy az OLAF megállapításaiban érintett kedvezményezettnek vissza kell fizetnie a kérdéses összeget az Ügynökség/Bizottság részére.

Amennyiben az audit megállapításai nem egy adott kedvezményezettre (vagy annak kapcsolt vállalkozására) vonatkoznak, a koordináló kedvezményezett köteles visszafizetni az Ügynökség/Bizottság részére a kérdéses összeget abban az esetben is, ha a visszakövetelt összeg végső kedvezményezettje nem a koordináló kedvezményezett volt.

Minden kedvezményezett felelős bármely összeg visszafizetéséért, amelyet az Ügynökség/Bizottság jogosulatlanul fizetett ki a kedvezményezett kapcsolt vállalkozásainál felmerült költségekhez való hozzájárulásként.

II.26.3 Visszakövetelési eljárás

A visszakövetelés előtt az Ügynökség/Bizottság *hivatalos értesítést* küld az érintett kedvezményezett részére, amelyben

- (a) tájékoztatja az érintett kedvezményezettet a jogosulatlanul kifizetett összeg visszakövetelésre irányuló szándékáról;
- (b) meghatározza a visszakövetelt összeget és a visszakövetelés indokait; és
- (c) felhívja a kedvezményezettet saját észrevételeinek megtételére a megadott határidőn belül.

Ha nem nyújtottak be észrevételt, vagy ha a kedvezményezett által benyújtott észrevételek ellenére az Ügynökség/Bizottság úgy dönt, hogy folytatja a visszakövetelési eljárást, akkor az Ügynökség/Bizottság megerősítheti a visszakövetelést azzal, hogy a kedvezményezett részére terhelési értesítést tartalmazó, valamint kifizetés dátumát és feltételeit meghatározó *hivatalos értesítést* küld.

Ha a kifizetés a terhelési értesítésben megadott dátumig nem történik meg, az Ügynökség/Bizottság az esedékes összeget a következőkből fedezi:

- (a) a kedvezményezettnek az Unió vagy az Európai Atomenergia-közösség (Euratom) költségvetéséből az Ügynökség, a Bizottság vagy végrehajtó ügynökség által kifizetendő összegen a kedvezményezett előzetes hozzájárulása nélkül történő beszámításával („beszámítás”);

Különleges esetekben, amennyiben az Unió pénzügyi érdekeinek védelme ezt szükségessé teszi, az Ügynökség/Bizottság a beszámítást az esedékességi dátum előtt is érvényesítheti.

Az ilyen beszámítás az EUMSZ 263. cikke értelmében az Európai Unió Törvényszékén megtámadható;

- (b) a pénzügyi garancia lehívásával, amennyiben az I.4.9. cikk rendelkezései lehetővé teszik („a pénzügyi garancia lehívása”);
- (c) a kedvezményezettek együttes és egyetemleges felelősségvállalása útján az uniós hozzájárulás maximális összegéig, amelyet kedvezményezettenkénti bontásban a becsült költségvetés (a III. számú melléklet legfrissebb módosítása) tartalmaz;
- (d) jogi úton a II.18.2. cikk vagy a Különös feltételek szerint, vagy végrehajtható

határozat hozatalával a II.18.3. cikk szerint.

II.26.4 Késedelmi kamat

Ha a kifizetés a terhelési értesítésben megadott dátumig nem történt meg, a visszakövetelt összeget megnövelik az I.4.13. cikkben meghatározott mértékű késedelmi kamattal a terhelési értesítésben megadott dátumtól addig a napig, az adott napot is beleértve, amikor az Ügynökség/Bizottság megkapja a teljes összeget.

A részletfizetést előzetesen a felmerült díjakra és a késedelmi kamatra, ezt követően pedig a tőkekövetelés összegére kell elszámolni.

II.26.5 Bankköltségek

A visszaköveteléssel kapcsolatban felmerült bankköltségeket az érintett kedvezményezett viseli, kivéve, ha a 2007/64/EK irányelv¹² rendelkezései alkalmazandók.

II.27. CIKK – ELLENŐRZÉSEK, AUDITOK ÉS ÉRTÉKELÉSEK

II.27.1 Technikai és pénzügyi ellenőrzések, auditok, időközi és végleges értékelések

Az Ügynökség/Bizottság a *projekt* megvalósítása során vagy azután technikai és pénzügyi ellenőrzéseket és auditokat végezhet annak megállapításra, hogy a kedvezményezettek megfelelően valósítják-e meg a *projektet* és teljesítik-e a Szerződésben foglalt kötelezettségeiket. Ellenőrizheti továbbá a kedvezményezettek törvény által előírtak alapján kötelezően vezetendő nyilvántartásait az egyösszegű, egység- vagy átalányösszegek értékelésének céljából.

Az ellenőrzések és auditok során megadott információk és dokumentumok bizalmas információként kezelendők.

Ezenkívül az Ügynökség/Bizottság a *projektről* időközi vagy végleges hatástanulmányt készíthet, amelyben a projektet az érintett uniós program célkitűzésével veti össze.

Az Ügynökség/Bizottság által folytatott ellenőrzéseket, auditokat vagy értékeléseket közvetlenül az Ügynökség/Bizottság saját személyzete, vagy bármilyen más, helyette eljáró, erre feljogosított szerv végzi el.

Az Ügynökség/Bizottság ilyen ellenőrzést, auditot vagy értékelést a Szerződés teljesítése során és az egyenlegkifizetés időpontját követő ötéves időszakban kezdeményezhet. Ez az időszak három évre korlátozódik, ha a *támogatás maximális összege* nem több 60 000 eurónál.

Az ellenőrzési, auditálási vagy értékelési eljárások kezdeményezésének dátuma az Ügynökség/Bizottság által küldött, az eljárást bejelentő levelet kézhez vételének napja.

Amennyiben az auditot kapcsolt vállalkozáson végzik el, az érintett kedvezményezettnek

¹²Az Európai Parlament és a Tanács 2007/64/EK irányelve (2007. november 13.) a belső piaci pénzforgalmi szolgáltatásokról és a 97/7/EK, a 2002/65/EK, a 2005/60/EK és a 2006/48/EK irányelv módosításáról és a 97/5/EK irányelv hatályon kívül helyezéséről.

értésíteni kell a kapcsolt vállalkozást.

II.27.2 A dokumentumok megőrzésére vonatkozó kötelezettség

A kedvezményezettek az egyenlegkifizetés dátumától kezdődően öt éven át megfelelő adathordozón kötelesek megőrizni valamennyi eredeti dokumentumot, így különösen a számviteli és adózási nyilvántartásokat, ideértve a digitalizált eredeti példányokat, amennyiben erre a nemzeti jogszabályok és az azokban foglalt rendelkezések felhatalmazzák.

A dokumentumok megőrzésére vonatkozó kötelezettség időszaka három évre korlátozódik, ha a támogatás *maximális összege* nem több 60 000 eurónál.

Az első és második albekezdésekben meghatározott időtartamok meghosszabbodnak abban az esetben, ha a támogatással kapcsolatban auditok, fellebbezések, perek és kárigénnyel kapcsolatos egyéb eljárások vannak folyamatban, ideértve a II.27.7. cikkben hivatkozott eseteket is. Ilyen esetekben a kedvezményezettek addig kötelesek megőrizni a dokumentumokat, amíg az ilyen auditok, fellebbezések, perek és kárigénnyel kapcsolatos eljárások lezárásra nem kerülnek.

II.27.3 Tájékoztatási kötelezettség

Amennyiben az ellenőrzést, auditot vagy értékelést az egyenlegkifizetés előtt kezdeményezik, a koordináló kedvezményezettnek minden szükséges információt át kell adnia (ideértve az elektronikus formában rendelkezésre álló információt is), amelyet az Ügynökség/Bizottság vagy bármely más, általa meghatalmazott külső szerv kér. Az Ügynökség/Bizottság az ilyen információt adott esetben közvetlenül az érintett kedvezményezettől kérheti.

Amennyiben egy ellenőrzésre vagy auditra az egyenlegkifizetést követően kerül sor, az előző albekezdésben hivatkozott információt az érintett kedvezményezett szolgáltatja.

Amennyiben az érintett kedvezményezett nem tesz eleget az első és második albekezdésekben meghatározott kötelezettségeknek, az Ügynökség/Bizottság:

- (a) bármilyen, a kedvezményezett által nyújtott információ alapján elégtelenül alátámasztott költséget nem elszámolhatónak tekinthet;
- (b) bármilyen, a kedvezményezett által nyújtott információ alapján elégtelenül alátámasztott egység-hozzájárulást, egyösszegű vagy átalányösszegű hozzájárulást indokolatlanul felmerültnek tekinthet.

II.27.4 Helyszíni ellenőrző látogatások

A helyszíni ellenőrző látogatás alkalmával a kedvezményezettek fogadják az Ügynökség/Bizottság alkalmazottait, továbbá az Ügynökség/Bizottság által meghatalmazott külső személyzetet, hogy hozzáférjenek a telephelyekhez és helyszínekhez, ahol a projekt végrehajtása zajlik vagy zajlott, valamint minden szükséges információhoz, ideértve az elektronikus formátumban tárolt információt.

A kedvezményezettek biztosítják, hogy az információ a helyszíni ellenőrző látogatás alkalmával rendelkezésre álljon és a kért információ átadása megfelelő formában történjen.

Amennyiben az érintett kedvezményezett nem tesz eleget az első és második albekezdésekben előírt, a telephelyekre vonatkozó bebocsátási, valamint az információszolgáltatási kötelezettségeknek, az Ügynökség/Bizottság:

- (a) bármilyen, a kedvezményezett által nyújtott információ alapján elégtelenül alátámasztott költséget nem elszámolhatónak tekinthet;
- (b) bármilyen, a kedvezményezett által nyújtott információ alapján elégtelenül alátámasztott egység-hozzájárulást, egyösszegű vagy átalányösszegű hozzájárulást indokolatlanul felmerültnek tekinthet.

II.27.5 Kontradiktórus auditeljárás

Az audit során tett megállapítások alapján egy ideiglenes jelentés („auditjelentés-vázlat”) készül. Ezt az Ügynökség/Bizottság vagy annak meghatalmazott képviselője küldi meg az érintett kedvezményezett részére, amelynek 30 naptári nap áll rendelkezésére a kézhezvétel dátumától, hogy erre vonatkozóan észrevételeit benyújtsa. A zárójelentést („záró auditjelentés”) az érintett kedvezményezett részére a megállapítások benyújtási határidejének lejárataától számított 60 naptári napon belül kell megküldeni.

II.27.6 Az audit megállapításainak következményei

Az audit végleges megállapításainak alapján az Ügynökség/Bizottság jogosult minden intézkedésre, amelyet szükségesnek ítél, ideértve a kifizetések részleges vagy teljes visszakövetelését az egyenlegkifizetés idején vagy azt követően, a II.26. cikk rendelkezéseinek megfelelően.

Amennyiben az audit végleges megállapításainak megtétele az egyenlegkifizetést követően történik, a visszakövetelt összeg megegyezik a támogatás végleges, a II. 25. cikk értelmében meghatározott felülvizsgált összege, valamint a *projekt* megvalósítására irányuló Szerződés keretében a kedvezményezetteknek kifizetett teljes összeg különbségével.

II.27.7 A rendszerszintű vagy visszatérő hibák, szabálytalanságok, csalások vagy kötelezettségszegések korrekciója

II.27.7.1 Az Ügynökség/Bizottság az egyéb támogatásokkal kapcsolatos audit megállapításait kiterjesztheti jelen támogatásra, ha:

- (a) megállapítást nyert, hogy az érintett kedvezményezett rendszerszintű vagy visszatérő hibákat, *szabálytalanságokat*, *csalásokat* vagy súlyos kötelezettségszegést követett el a kedvezményezettnek hasonló feltételek mellett odaítélt, az EU vagy az Euratom által finanszírozott más támogatásokkal kapcsolatban, és a kérdéses hibák, *szabálytalanságok*, *csalások* vagy kötelezettségszegések a jelen támogatásra jelentős hatással vannak; és
- (b) az audit végleges megállapításait az érintett kedvezményezett részére *hivatalos értesítésben*, a megállapítások által érintett támogatások listájával együtt a II.27.1. cikkben hivatkozott időszakon belül megküldték.

A megállapítások kiterjesztése az alábbi következményekkel járhat:

- (a) a költségek nem elszámolható költségként történő elutasítása;

- (b) a támogatási összeg csökkentése a II.25.4. cikk rendelkezéseinek megfelelően;
- (c) a jogosulatlanul kifizetett összegek visszakövetelése a II.26. cikk rendelkezéseinek megfelelően;
- (d) a kifizetések felfüggesztése a II.24.1. cikk rendelkezéseinek megfelelően;
- (e) a *projekt* megvalósításának felfüggesztése a II.16.2. cikk rendelkezéseinek megfelelően;
- (f) a II.17.3. cikk rendelkezéseinek megfelelő megszüntetés.

II.27.7.2 Az Ügynökség/Bizottság köteles *hivatalos értesítést* küldeni a kedvezményezettnek, amelyben tájékoztatja a kedvezményezettet a rendszerszintű vagy visszatérő hibákról, valamint az audit megállapításainak kiterjesztésére irányuló szándékáról, amely hivatalos értesítéssel együtt az érintett támogatásokat felsoroló listát is megküldi.

(a) Amennyiben a megállapítások a költségek elszámolhatóságát érintik, az alábbi eljárás követendő:

1. lépés — A *hivatalos értesítésnek* a következőket kell tartalmaznia:

- (i) felhívás a megállapításokban érintett támogatások listájával kapcsolatos észrevételek benyújtására;
- (ii) felszólítás a felülvizsgált pénzügyi beszámolók benyújtására valamennyi érintett támogatás vonatkozásában;
- (iii) amennyiben lehetséges, az extrapoláláskor alkalmazott, az Ügynökség/Bizottság által megállapított korrekciós ráta, amellyel a rendszerszintű vagy visszatérő hibák, *szabálytalanságok*, *csalások* vagy kötelezettségszegések alapján elutasított összegek kiszámítása történt, amennyiben az érintett kedvezményezett:

- úgy gondolja, hogy a felülvizsgált pénzügyi beszámolók benyújtása nem lehetséges vagy nem kivitelezhető, vagy
- nem nyújt be felülvizsgált pénzügyi beszámolókat.

2. lépés — Az érintett kedvezményezettnek a *hivatalos értesítés* kézhezvételének napjától számítva 60 naptári nap áll a rendelkezésére észrevételei és a felülvizsgált pénzügyi beszámolók benyújtására vagy megfelelően alátámasztott alternatív korrekciós módszer javasolására. Az Ügynökség/Bizottság ezt az időszakot indokolt esetben meghosszabbíthatja.

3. lépés — Amennyiben az érintett kedvezményezett a megállapításokat figyelembe vevő felülvizsgált pénzügyi beszámolót nyújt be, az Ügynökség/Bizottság a korrekciós összeget a felülvizsgált beszámolók alapján határozza meg.

Amennyiben a kedvezményezett alternatív korrekciós módszert javasol, és az Ügynökség/Bizottság azt elfogadja, az Ügynökség/Bizottság *hivatalos értesítést* küld az érintett kedvezményezettnek, amelyben tájékoztatja:

- (i) az alternatív módszer elfogadásáról;
- (ii) az e módszer alkalmazása mellett megállapított felülvizsgált elszámolható költségekről.

Ellenkező esetben az Ügynökség/Bizottság *hivatalos értesítést* küld az érintett kedvezményezett részére, amelyben tájékoztatja:

- (i) arról, hogy nem fogadja el az észrevételeket vagy a javasolt alternatív módszert;
- (ii) a kedvezményezettnek küldött korábbi értesítésben hivatkozott extrapolációs módszer alkalmazásával kiszámított felülvizsgált elszámolható költségekről.

Amennyiben a rendszerszintű vagy visszatérő hibákra, *szabálytalanságokra, csalásra* vagy kötelezettségzegeségekre az egyenlegkifizetés után derül fény, a visszakövetelt összeg az alábbi két összeg különbségével egyenlő:

- (i) a támogatás végleges felülvizsgált, a II. 25. cikk rendelkezéseinek megfelelően a kedvezményezett által bejelentett elszámolható költségek alapján megállapított és az Ügynökség/Bizottság által jóváhagyott, vagy az extrapoláció utáni felülvizsgált elszámolható költségek összege alapján megállapított összege; és
- (ii) a *projekt* megvalósítására irányuló Szerződés keretében a kedvezményezetteknek kifizetett teljes összeg;

(b) Amennyiben a megállapítások a nem megfelelő megvalósítást vagy valamely más kötelezettség megszegését érintik, az alábbi eljárás követendő:

1. lépés — A *hivatalos értesítésnek* a következőket kell tartalmaznia:

- (i) a kedvezményezett felhívása a megállapításokban érintett támogatások listájával kapcsolatos észrevételek benyújtására, és
- (ii) a korrekciós átalányösszeg, amelyet az Ügynökség/Bizottság *a támogatás maximális összegére* vagy annak egy részére az arányossági elvnek megfelelően alkalmazni szándékozik.

2. lépés — Az érintett kedvezményezettnek a *hivatalos értesítés* kézhezvételének napjától számítva 60 naptári nap áll a rendelkezésére észrevételei benyújtására vagy megfelelően alátámasztott alternatív átalányösszeg javasolására.

3. lépés — Amennyiben az Ügynökség/Bizottság elfogadja a kedvezményezett által javasolt alternatív átalányösszeget, *hivatalos értesítést* küld az érintett kedvezményezett részére, amelyben tájékoztatja:

- (i) az alternatív átalányösszeg elfogadásáról;
- (ii) az ezen átalányösszeg alkalmazása mellett kiszámított korrigált támogatási összegről.

Ellenkező esetben az Ügynökség/Bizottság *hivatalos értesítést* küld az érintett kedvezményezett részére, amelyben tájékoztatja:

- (i) arról, hogy nem fogadja el az észrevételeket vagy a javasolt alternatív átalányösszeget;
- (ii) a kedvezményezettnek küldött korábbi értesítésben hivatkozott átalányösszeg alkalmazásával kiszámított korrigált támogatási összegről.

Amennyiben a rendszerszintű vagy visszatérő hibákra, *szabálytalanságokra, csalásra* vagy

kötelezettségsegzésekre az egyenlegkifizetés után derül fény, a visszakövetelt összeg az alábbi két összeg különbségével egyenlő:

- (i) az átalányösszegű korrekció utáni felülvizsgált végleges támogatási összeg; és
- (ii) a *projekt* megvalósítására irányuló Szerződés keretében a kedvezményezetteknek kifizetett teljes összeg.

II.27.8 Az OLAF ellenőrzései és vizsgálatai

Az Európai Csalás Elleni Hivatal (OLAF) ugyanazokkal a jogokkal rendelkezik, mint az Ügynökség/Bizottság, különös tekintettel az ellenőrzések és auditok céljából történő hozzáférésre.

A Tanács 2185/96/Euratom, EK rendelete¹³ és az 883/2013/EU, Euratom rendelet¹⁴ értelmében az OLAF az uniós törvényben fogalt, az Unió pénzügyi érdekeinek *csalással* és más *szabálytalansággal* szembeni védelmét szolgáló eljárások során helyszíni ellenőrzést és vizsgálatot is végrehajthat.

Az OLAF megállapításainak adott esetben az lehet a következménye, hogy az Ügynökség/Bizottság a kedvezményezettektől visszakövetel összegeket.

Az OLAF vizsgálatai során tett megállapítások a nemzeti törvények szerinti büntetőeljárásokat eredményezhetnek.

II.27.9 Az Európai Számvevőszék ellenőrzései és auditjai

Az Európai Számvevőszék ugyanazokkal a jogokkal rendelkezik, mint az Ügynökség/Bizottság, különös tekintettel az ellenőrzések és auditok céljából történő hozzáférésre.

¹³A Tanács 2185/96/Euratom, EK rendelete (1996. november 11.) az Európai Közösségek pénzügyi érdekeinek csalással és egyéb szabálytalanságokkal szembeni védelmében a Bizottság által végzett helyszíni ellenőrzésekről és vizsgálatokról.

¹⁴Az Európai Parlament és a Tanács 883/2013/EU, Euratom rendelete (2013. szeptember 11.) az Európai Csalás Elleni Hivatal (OLAF) által lefolytatott vizsgálatokról,